

ROGER NORMAN

Ağaç Zamanı

Çeviren: Betül Kadioğlu

Resimleyen: Emre Özbay

15.
baskı

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yeni odasında ilk gecesini geçiren Alan'ın, penceresinin önünde bekleyen düşmandan haberi yoktu. Dalları Alan'ın penceresine kadar uzanan Bay Dişbudak, kurduğu salıncakla dallarını örseleyen çocuktan intikam almak için *Ağaç Zamani*'nin gelmesini bekliyordu. *Ağaç Zamani*'nde sadece ağaçlar yürüyebilir ve konuşabilir, geri kalan herkes olduğu yerde donup kalır. Bu büyülü saatler başlayınca Bay Dişbudak Alan'ı kovuğuna atacak, ona hak ettiği cezayı verecekti. Fakat unuttuğu bir şey vardı. *Ağaç Zamani*'nin büyüsü, ağaç dallarındaki sincapları, kuşları, sinekleri etkilemediği gibi, küçük çocukları da etkilemiyordu.

Ağaç Zamani'nin büyüsünden kurtulan Alan, bir turna sineğinin ve beklenmedik anlarda karşısına çıkan yeni dostların yardımıyla, Bay Dişbudak'ın ve insanları cezalandırmak isteyen diğer ağaçların öfkesinden kurtulup *Ağaç Zamani*'nin sonuna kadar dayanmak zorunda. Acaba bunu başarabilecek mi?

ISBN 978-975-08-2579-8

16 TL

9 789750 825798

Ağaç Zamanı

Roger Norman (1948, Londra) Türkiye’de yaşayan İngiliz romancı. Önde gelen İngiliz sanayicilerden Sir Arthur Norman’ın üç çocuğundan biri olarak dünyaya gelen Norman, eğitimini Sherborne Okulu ve Cambridge Üniversitesi’nde tamamladı. Yunanistan’da zeytin çiftçiliğiyle uğraştı, Ankara *Turkish Daily News*’ta editör olarak çalıştı, çeşitli üniversitelerde ders verdi, tarım ve ekonomik gelişme alanında çalışan Birleşmiş Milletler temsilciliklerine danışmanlık yaptı. Türk-Yunan dostluğunu pekiştirmek için İstanbul ve Atina arasında 1200 km.’lik bir yürüyüş yapan Roger Norman, artık sadece roman yazmakla uğraşiyor ve Eskişehir’de yaşıyor. Yetişkinler ve çocuklar için, güneybatı İngiltere’nin Dorset kırsalına odaklanan üç tane roman yazdı. *Albion’un Rüyası* (YKY, 1998) yedi dile çevrildi. Kurgu eserlerinin yanı sıra, çeşitli dergi ve gazetelere yazılar yazıyor.

Betül Kadioğlu 1979’da doğdu. TED Ankara Koleji ve Hacettepe Üniversitesi Mütercim Tercümanlık bölümünden mezun. Çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

*Roger Norman'ın
YKY'deki kitapları:*

Albion'un Rüyası (1998)

Ağaç Zamanı (2009)

Kırmızı Zar - Bir Dorset Muamması (2012)

Zincap - Bir dostluk hikâyesi (2015)

Aydağı (2018)

Roger Norman

Ağaç Zamani

Resimleyen
Emre Özbay

Çeviren
Betül Kadioğlu

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 2993
Doğan Kardeş - 261

Ağaç Zamanı / Roger Norman
Özgün adı: Treetime
İngilizceden çeviren: Betül Kadioğlu
Resimleyen: Emre Özbay

Kitap editörü: Begüm Kovulmaz
Düzeltili: Devrim Çakır

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Kapak resmi: Emre Özbay

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

Çeviriye temel alınan baskı: Faber and Faber Ltd., 1997
1. baskı: İstanbul, Ekim 2009
15. baskı: İstanbul, Ekim 2018
ISBN 978-975-08-2579-8

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2016
Sertifika No: 12334
© Roger Norman, 1997

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

1
Tırrr, tırrr • 7

2
Gece Yarısı • 17

3
Kovuk • 23

4
Sivri Höyük'te • 31

5
Uzun Bacaklı Turna Sineği • 41

6
Bay Dişbudak İçeri Geliyor • 49

7
Kırmızı Beyaz Ordu • 57

8
Geniş Meşe • 65

9
Çamur • 73

10
Yalnız Kızılağaç • 81

11
Düzenbaz Huş • 95

12
On Dört Boy • 105

13
Dinleme Cihazı • 121

14
Saldırı • 135

Sonsöz • 147

Ağaçlar Hakkında Kısa Bilgiler • 153

Tırrr, tırrr

Köy kasabaya çok uzak, ev köye çok uzak, tavan arasındaki oda da evin geri kalanına çok uzaktı. Bu gece, Alan'ın yeni odasındaki ilk gecesi idi.

Eski yatak odası artık ona ve kızkardeşine küçük geliyordu; hem Alan o gemili ve oyuncak trenli duvar kâğıdı için büyümüşü artık. Emily'nin tüylü ayılar, benekli köpekler ve çizgili kedilerden oluşan bir hayvanat bahçesi vardı ama Alan artık böyle saçmalıklarla da ilgilenmiyordu.

Bu yüzden pinpon masasının durduğu, dört büyük pencerenin kuzeye, güneye, doğuya ve batıya açıldığı tavan arasına taşınmıştı. Burası diğer herkesten, dönen bir merdiven ve karanlık bir koridorla ayrıyordu. Annesi ona iyi geceler öpücüğü verdi, Alan da bir süre çizgi roman okudu. Su deposu odanın bir köşe-

At the end of the day, the man was still thinking about the tree. He had never seen one like that before. It was so beautiful and peaceful. He had never seen one like that before. It was so beautiful and peaceful.

sinde duruyordu. Arada bir gurulduyor ya da sessizce homurdanıyordu.

Alan ışığı kapattı ve bu tuhaf yere şaşkınlıkla baktı. Bu kadar değişebilir miydi? Defalarca pinpon masasının etrafında zıplayıp durduğu oda burası mıydı?

Peki ya bu! Gölgeler içindeki köşedeki neydi?

Donakaldı. Orada bir şey vardı. Ya da biri. Şapkasını, kafasını görebiliyordu. Köşede biri vardı, kırırdamadan durup onu izliyordu. Önemli olan hiç hareket etmemekti. Eğer kendisi hareket etmezse o da hareket etmezmiş gibi geliyordu.

Gölgeli biçimin kafasının yanından bir şey çıkıyor gibiydi. Belli ki, bu büyük bir bıçaktı. Adam ölmüştü de birisi onu köşedeki sandalyenin yanına mı dikmişti? Alan görmek için çabalıyordu.

O kadar hareketsizdi ki, Alan bunun oraya yerleştirilmiş bir ceset olduğuna emindi. Şimdi halının üzerine bir şeylerin damladığını duyduğunu sanıyordu.

Ama kafasından çıkan bir bıçak değildi, biçimi uymuyordu. Bu... sandalyenin koluydu.

Bir anda gölge gitmiş, yerine Alan'ın üzerine kıya-fetlerini attığı eski ahşap sandalye gelmişti.

Başucu lambasını yaktı. Tabii ki sandalyeydi. Sandalyenin sırtı cesedin bedeni olmuştu. Tostoparлак edip sandalyenin tepesine fırlattığı kazak da adamın korkunç kafasıydı.

Yine de oda doğru görünmüyordu. Su deposu huzursuzca gurulduyordu. Başucu lambasından çıkan ışık, gölgeyle olan savaşını kaybediyormuş gibi cılızdı.

Alan içini çekip lambayı söndürdü. Burası onun yeni, yetişkin odasıydı. Burayı sevecekti. Fazla büyük, fazla yalnız, fazla karanlıktı ama vazgeçmeyecek ve burayı kendisine ait bir yer haline getirecekti. Duvara dönüp battaniyeye iyice sarındı. Hiç uykusu yoktu. "Keşke sabah olsaydı," diye düşündü.

O sırada camdaki ses başladı. Tabii ki içeri girmeye çalışan birinin sesi değildi. Tabii ki değildi. Yoksa öyle miydi? Camın üzerinde hareket eden parmaklar vardı. Pencerenin mandalından gelen bir kurcalama sesi. Sonra sessizlik.

Sonra yine küçük parmakların tırmalaması. Vurmaya benzer bir ses. Mandalın kurcalanması. Sonra yine sessizlik.

Tavan arası yerden çok yüksekti. Balkon ya da dışarıda durabilecek başka bir yer yoktu, su borusundan başka bir yerden tırmanılamazdı. Ama camın dışında bir şey vardı, yanılıyor olamazdı. Yukarıdan, çatıdan sarkıyor olabilir miydi? Belki çatıda yaşayan ve geceleri ortaya çıkan bir şey vardı. Belki de –bu düşünce gerçekten korkutucuydu– bu şeyin geceleri tavan arasındaki odaya girmek gibi bir alışkanlığı vardı.

Tırmalama sesi yeniden, bu sefer daha yüksek, duyuldu. Su deposu homurdandı. Camda çok belirgin iki vurma sesi duyuldu. Tak. Tak.

O şey Alan'ın içeride olduğunu biliyor muydu? Evet, böyle olmalıydı. Yaratık onun içeride olduğunu biliyordu ve tavan arasındaki odanın yeni bir sakini olmasına kızmıştı. İçeri girmeye çalışmıyordu; dışarıda durmuş, çatının saçağından sarkıyor ve camı tırmalayıp vurarak onu korkutmak istiyordu.

Şimdi açık seçik gözünün önünde canlandırabiliyordu. Zayıf, kemikli kolları, uzun parmaklarıyla iskelete benziyordu. Kimseye görünmeden çatılarda yaşayan bir şey. Kötü bir nefretle dolu bir şey.

Garip olan, tırmalamanın ve vurmaların tekinsiz bir müzik gibi ritmik olmasıydı. Tırrr, tırrr, tırrr, tak, tak. Tırrr, tırrr, tırrr, tak, tak.

Alan sonunda bu tekinsiz müzikle uykuya daldı.

Çatıda yaşayan yaratık konusunda yanılıyordu. Dışarıda kimse yoktu, sesler bir ağaçtan geliyordu.

Ama tam olarak da yanılmamıştı, çünkü söz konusu ağaç Bay Dişbudak'tı ve Bay Dişbudak uyanıyordu. Alan'ın, Emily'nin, Alan'ın annesinin ya da gezegende yaşayan diğer insanların neredeyse hiçbirinin bilmediği şey, ağaçların uyanmakta olduğuydu.

Aslında ağaçlar hiçbir zaman tam olarak uyumazlar. Hayatları boyunca binlerce küçük kökçük beslenir, binlerce küçük fışkın fışkırır, tomurcuklar canlanır, yapraklar oluşur ya da düşer, ağacın kabuğu gerilir, özü çoğalır ve yavaşça, çok yavaşça ağaçların tepeleri göğe doğru yükselir.

Ama hayatları sessiz ve sebatkârdır; Ağaç Zamanı dışında hareket etmezler.

Ağaç Zamanı'nın ne sıklıkta geldiğini hiç kimse bilmez. Eskiler, yerinden taşınmış ormanlar ve ortadan kaybolmuş ağaçlardan söz ederlerdi. Eski zaman seyahatçıları, evlerinden ayrılmış, orada burada dolaşmış ağaçlarla tanıştıklarını anlatırlardı, ama pek çok insan bu hikâyecilerin yalancı, anlattıklarının da hayal olduğunu söylerdi.

Yine de, Ağaç Zamanı gelir ve bundan hiç kimse- nin haberi olmaz, çünkü ağaçlar uyanırken dünyanın uyuması gerekir. Ağaç Zamanı'nda geri kalan her şey uyumalıdır.

Kimse ne zaman ve neden olduğunu bilmez, ama bu Ağaç Zamanı'nda, Bay Dişbudak'ın tavan arasındaki odanın dışında yavaşça uyanmakta olduğu sırada bir neden vardı, şüphesiz, kökten köke fısıldanan, yapraktan yaprağa mırıldanan bir neden: Ağaçlar Yaşlı Dost Karaağaç'ın gittiğini duymuşlardı.

Geniş Meşe de oradaydı, Gümüş Huş da, Fısıldayan Kayın, Bay Dişbudak ve diğerleri de; Sör Akçaağaç, Kestane kuzenler Atkestanesi ve Kuzukestanesi, Ağlayan Söğüt, alıçlar ve küçük çalılar oradaydı, ama Yaşlı Dost Karaağaç kaybolmuştu. Ağaçların tekrar uyanmalarının ve Bay Dişbudak'ın camda çıkardığı seslerin rüzgârdaki müzikten fazlası olmasının sebebi buydu.

Eve en yakın duran Bay Dişbudak'tı. Upuzun, sert ve güçlüydü; üstelik yaslandığı eve karşı herhangi bir sevgi beslemiyordu. Evden daha uzun zamandır buradaydı. Bir zamanlar, gövdesinden uzanan üç görkemli dalıyla, genç, güzel ve güçlüydü. Ama inşaatçılar alanı temizleyip evi yapmak için geldiklerinde, genç Bay Dişbudak'ın bir kısmı onları engellemişti. Önce küçük dallarını budamışlar ve Bay Dişbudak bir hafta boyunca onlara sessizce, ters ters bakmıştı; sonra başka dalları koparılmış ve bükülmüş, *daha da* sonra, iki adam kocaman bir testereyle gelip en büyük, en düzgün, en görkemli dalını kesmişti.

Bay Dişbudak bunu hiç unutmamış ve hiç affetmemişti. Büyük dalın kesildiği yerdeki gövdesi yavaş yavaş çürümüş, karıncalar burayı yuva bellemiş ve çürüyen tahtayı yemişlerdi; önceden dalların en güzelinin durduğu yerde ağaçla birlikte büyüyen bir delik oluş-

muştı; aslında orada Bay Dişbudak'ın kalbi olmalıydı.

İssiz evin yanında büyüyen Bay Dişbudak'a baktığınızda görebileceğiniz en uzun, en kalın, en güçlü dişbudak ağacını görürdünüz ama ağacın tam ortasında gittikçe büyüyen kocaman bir delik olduğunu bilemezsiniz.

Hepsi bu da değildi. Yıllar sonra, Alan'ın ailesi ıssız evi satın aldığı anda dallarından birine salıncak kurmuşlardı.

Bir salıncak! Hakaretti bu!

Salıncağı tutan ipler ileri geri, ileri geri gittikçe dalı sıkıp bir çentik oluşturmuştu. Bazı yaz öğleden sonralarında salıncak hiç durmazdı. Alan veya Emily salıncağa oturup saatler boyunca sallanırlardı, ama daha çok Alan yapardı bunu. Asıl oydu. Bay Dişbudak'ın düşüncelerinde, derinlerde bir yerde çocuğa karşı bir nefret doğmuştu.

Bu yüzden, diğer ağaçlar gibi Bay Dişbudak da Ağaç Zamanı'nın yaklaştığını hissettiğinde intikam fırsatının geldiğini düşündü. Bay Dişbudak, on yaşındayken bir testerenin saldırısına uğramıştı. Budanmış, bükülmüş ve derinden yaralanmıştı: Alan adındaki oğlan da bu Ağaç Zamanı'nda on yaşındaydı.

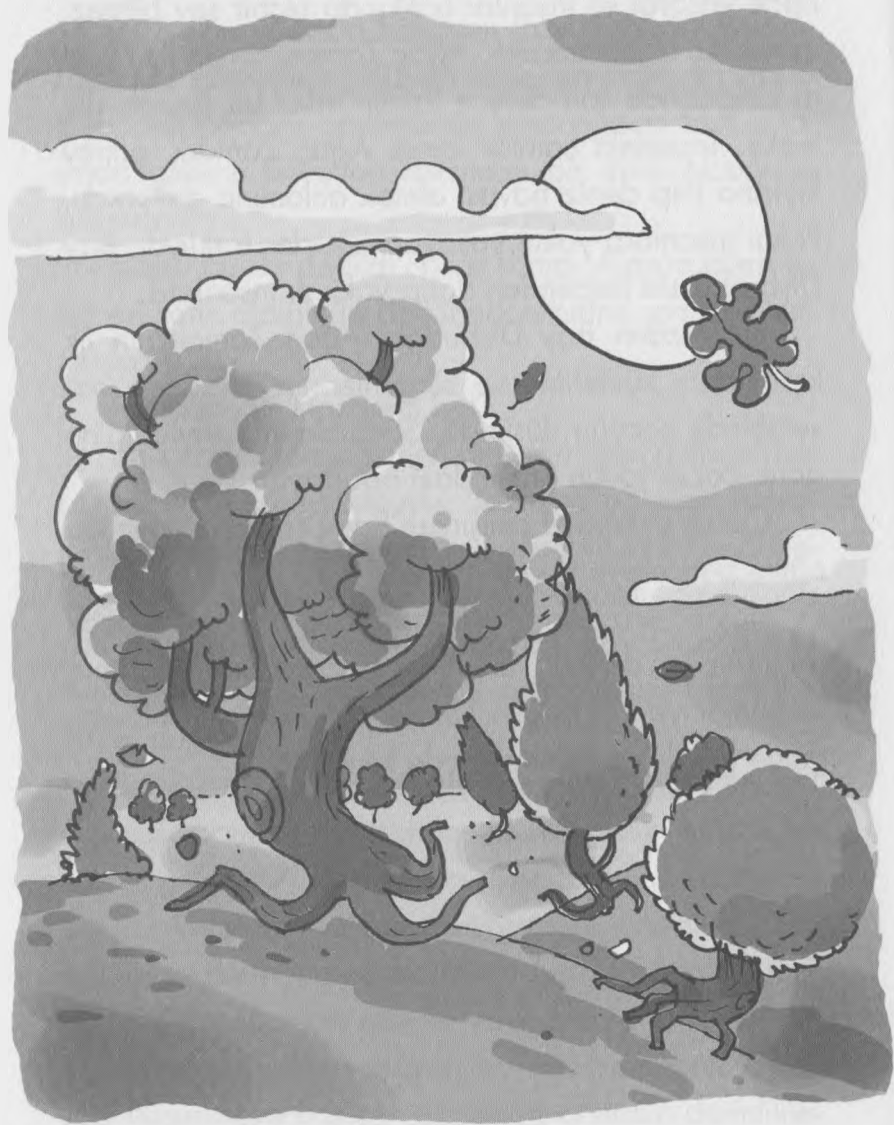
İnsanlara yakın yaşayan bir ağaç zamanla onlar gibi düşünmeye başlar. Lord Sedir ormanın derinlikle-

rinde yaşırdı ve insanlar hakkında hiçbir şey bilmez, onları hiç umursamazdı. Ağaç Zamanı, onun için kendi bölgesinde son derece tatmin edici bir gezinti demkti. Tepedeki çamlar içinse Ağaç Zamanı, güney kıyısına inip deniz havası almak anlamına geliyordu. Fakat insanlara yakın yaşayan ağaçlar farklıydı, Bay Dişbudak da hepsinden daha yakındı insanlara.

Bu yüzden Bay Dişbudak, Ağaç Zamanı'nın ilk kıpırtılarını köklerinin ve sürgünlerinin uçlarında hissettiğinde çocuğu düşündü. Sürgünlerinin söylediğine göre, çocuk tavan arasındaki odadaydı.

Çocuk uyumaya çalışırken Bay Dişbudak yavaşça eğilip pencereye doğru uzandı.

Hayır. Tırrr, tırrr, tırrr, tak, tak sesleri sadece rüzgârın işi değildi; bu, Bay Dişbudak'ın savaşının başlangıcıydı. Çocuğun ne kadar korktuğunu hissettiğinde gövdesinin derinlerinde kıkırdadı.

Gece Yarısı

Ertesi gün yağmurlu ve fırtınalıydı, Alan evden çıkmadı. Dışarıda, ağaçların kökleri şiddetli yağmurda yavaş yavaş topraktan ayrılırken, ormanda yürüyüşe çıkan biri, hiç kullanılmayan tahta kaslar gerilmeye başladığında çıkan garip gıcırtiları ve çatırtıları duyabiliyordu.

Her ağacın farklı bir yürüyüşü vardı. Küçük ağaçların ve çalılıkların bazıları son âna kadar derin uykularına devam eder, gece yarısı olunca bir anda, bir köpeğin yıkandıktan sonra silkelmesi gibi, tepeden köklerinin ucuna kadar silkinir, köklerini topraktan çıkarıp yerin üstüne çıkarlar.

Küçük Bodur Mürver uyanmak için sizin sabah yataktan kalkarken harcadığınızdan daha fazla çaba

harcamayabilir ama dişbudak, meşe, kayın ve sedir gibi büyük ağaçlar için bu, uzun bir hastalıktan uyanmak gibidir; onlar bütün günü yavaşça güçlerini toplayarak geçirirler.

Ama Bay Dişbudak'ın aklında tek bir düşünce vardı: Tavan arası penceresine yaklaşır camı kırıp açmak ve çocuğu yakalamak.

O öğleden sonra Alan yeni odasında oyun oynarken penceredeki sesler gittikçe yükselip sıklaştı ama o, bunun fırtınadan kaynaklandığını düşündü.

Annesi bir kere ona bakmaya geldi ve dışarıdan gelen atırtılara şaşırdı.

"Yarın şu dalları kestirmeliyiz," dedi. "Bir daha böyle bir fırtına olduğunda camlar kırılacak."

Dişbudak sürgünleri bunu duyup ağaca söylediler, Bay Dişbudak da akşam geceye dönerken biraz sessizleşti ama kararlılığı artmıştı.

Bay Dişbudak, Ağaç Zamanı'nın kurallarını biliyordu. Saatler durur, motorlar susar ve bütün canlılar oldukları yerde donakalırdı. Aslında tam olarak *bütün* canlılar değil. Gece yarısı, ağaçlar uyandığında bir ağaçta olan her şey Ağaç Zamanı'na yakalanırdı. Böylece Ağaç Zamanı, bazı kuşlar, kınkanatlı böceklerden, tespih böceklerinden, ağaçları mesken tutmuş karıncalardan ve kurtlardan oluşan bir ordu, sincap

ve yarasa aileleriyle o sırada bir ağaçta barınmakta olan başka ne varsa, onlar tarafından da paylaşıldı.

Ama evlerinde uyuyan insanlar sanki başka bir dünyadalarmış gibi güvendedirler. Öyle olmasa neler olacağını bir düşünsenize! Muzip Bodur Mürver evlere girip (ki, bunu yapmayı çok severdi) sırf eğlence olsun diye uyuyan bebekleri alıp kaçabilirdi. Ağlayan Söğüt genç kızları kapıp bir daha asla gülemesinler diye onlara hüznü şarkılar söyleyebilirdi ve kayalıklardaki umursamaz köknarlar, kimin daha uzağa fırlatabildiğini görmek için insanları çakıl gibi denize atabilirdi.

Yani Bay Dişbudak'ın tek yapması gereken, saatler gece yarısını vurduğunda çocuğu sıkıca tutuyor olmaktı.

Alan o gece erkenden uyudu. Sandalyesi korkunç şeylere dönüşerek onu korkutmadı, camın dışından gelen sesler de artık canını sıkıyordu çünkü onların ne olduğunu biliyordu. Sıcacık yorganın altında kıvrılıp yatmıştı.

Saat on ikiye gelirken, Bay Dişbudak var gücüyle tavan arası penceresine saldırdığı için seslerin gittikçe daha sık ve yüksek çıkmaya başladığını duymadı.

"İleri, ileri!" diye zorladı dallarını, onlar da sürgünlere ve yapraklara söylediler bunu.

Rüzgârın yardımı olmasaydı bu iş Bay Dişbudak'ın gücünü aşabilirdi, çünkü kökleri hâlâ topraktaydı ama fırtına şiddetini arttırmıştı ve rüzgâr her estiğinde sürgünleri eve doğru yönlendiriyordu.

Sonunda, on ikiye birkaç dakika kala çok güçlü bir rüzgâr büyükçe dallardan bazılarını pencereye doğru uçurdu, bir cam kırıldı, pencerenin mandalı attı ve pencere sonuna kadar açılıverdi.

Alan irkilerek uyandı ve başucundaki lambayı yaktı. Rüzgâr odanın içine dolmuş, kâğıtları yakalamış uçuruyordu. Yerde kırık cam parçaları vardı, pencere deli gibi çarpıyordu.

"Sadece fırtına," dedi Alan kendi kendine, pencereyi kapatmaya giderken. Ama bunun için çabalarken ağacın dallarının ve yapraklarının açıklıktan içeri girdiğini ve pencerenin bu durumda kapanamayacağını anladı.

Tek eliyle dalları demet gibi toplayıp tekrar dışarı çıkarmayı, diğeriyle de pencereyi zorla kapatmayı denedi. İşte o sırada garip bir şey hissetti: Sürgünler onu kavırıyor, kollarına yapışıyordu sanki. Pencereyi bırakıp iki eliyle birden dalları ve yaprakları itmeye başladı.

Şimdi içeride ağacın az öncekinden daha büyük bir kısmı var gibiydi; çocuk kendisini debelenen bir

kucak dolusu yeşillikle boğuşurken buldu. Ne kadar iterse o kadar üzerine geliyor gibiydi. Sürgünlerin ellerini, kollarını daladığını, berelediğini hissediyordu; yüzünü kısaç gibi yakalamaya çalıştığında korkuyla geri çekildi.

Tam bu anda gece yarısı oldu ve bütün saatler durdu.

Artık başka bir dünya vardı. Yataklarındaki insanlar huzurla uyuyorlardı ama çok uzakta olmayan bir evde, geç saatte kitap okuyan bir adam sayfayı çevirmek için elini uzatmışken birden donup kaldı. Başka bir evde, kazanda bir şey karıştıran bir kadın işinin ortasında durdu, bacaklarına sürtünen kedi yavrusu heykel gibi donakaldı. Gaz ocağının alevi bile huzursuz dansını bırakıp ufak, mavi bir halka halinde duruverdi.

Yağmur da rüzgâr da kesildi. Köydeki kilise kulesinde saati vuran çan bir kere çaldı ve sessiz kaldı. Sahil tarafından gelen son tren ıssızlığın ortasında sarsılarak durdu. Bir fare, bir an hızlı hızlı yoldan karşıya geçerken, bir an sonra yolun ortasında taş kesildi. Avlanmaya çıkmış bir tilki, bir hendekte, bacakları iki yana ayrılmış kalakaldı.

Ama ağaçlar harekete geçmişti. Bodur Mürver bir anda ayaklanmış, dans etmeye başlamıştı bile. Geniş Meşe kuvvetlice kendini yukarı çekti, sert bir atılımla

artık özgürdü. Fısıldayan Kayın, elbisesinin eteklerini toplayan bir kadın gibi yumuşak ve zarif hareketlerle toparlandı ve bunca zamandır yaşadığı yerden süzülerek uzaklaştı. Gümüş Huş kendi etrafında dönüp durduktan sonra hızlıca havaya zıpladı.

Sincaplar ağaç gövdelerinden kıpır kıpır inip gözden kayboldular. Kuşlar tüneklerinden uçup güvenli yerler aramaya gittiler. Başboş yarasalar kanat çırpmaya başladılar.

Ağaç Zamanı'nı sadece ağaçlar severdi.

Kovuk

Peki ya Bay Dişbudak?

Bay Dişbudak, Geniş Meşe kadar iri ve kuvvetli, Fısıldayan Kayın gibi ince ve zarif ya da Bodur Mürver gibi genç ve hızlı değildi. Sabırsızca köklerini topraktan söktü; hareket etmeye başladığında önce biraz zorlandı, sanki paslı patenlerin üzerinde dengesini sağlamaya çalışıyor gibiydi.

Ama içten içe acımasız bir zevkle gülümsüyordu, çünkü yüksekteki dallarında, dikenli bir kucağa hapşolmuş, kıpırdanıp kıvranan ama her kıpırdanışı ve her kıvranışında kendini daha sıkışmış ve daha sıkı tutulmuş olarak bulan, dehşete kapılmış bir çocuk vardı.

Artık gece değildi, şafak zamanı gibi grimsi bir ışık vardı. Fırtına dinmişti ama ne bir kuş şakıyor ne de bir horoz ötüyordu.

Alan, "Rüya görüyorum," diye düşündü ve kendisini daha iyi hissetti. Rüya, tabii ya. Sağ salim yatağında ve pencerenin sonuna kadar açıldığını, dalların kendisini kavradığını rüyasında görmüştü.

O sırada diğer ağaçları gördü ve soluğunu tuttu. Mürver dans ediyor, bir çift büyük meşe bahçeyi geçmiş, tepeye doğru koşuyordu. Çiti oluşturan çalılar bile hizayı bozmuş, küçük gruplar halinde uzaklaşıyorlardı. Çimenliğe saçılmış elmalar vardı ama şimdi tepelerinde bir elma ağacı durmuyordu. Daha uzakta, orman yavaşça, bir çiçek dürbününün içindeki şekiller gibi yer değiştiriyordu. Çamlardan oluşan bir grup kayalıklara doğru uygun adım ilerliyordu.

Alan hayret içinde bakarken debelenmeyi bıraktı. Bu, Bay Dişbudak'ın beklediği andı. Daha çok sayıda dalıyla çocuğu kavradı. Alan her yanından sıkıştığını hissetti ve ağacın ortasından aşağı doğru itildi.

Tekrar tekmelemeye, debelenmeye başladı ama dallar şimdi daha kalındı ve sayıları artmıştı. İtiliyor, çarpıyor, ters dönüyor ve aşağı doğru sürükleniyordu.

O sırada kovuğu ilk defa gördü, hemen altındaydı. Sanki özellikle onu yutmak için açılmış gibiydi.

Bir bacağını kurtarabildi, tam altında duran dala basarak kendisini bütün gücüyle yukarı itti. Ama çaba-

larına karşılık başının tepesine, az kalsın bayılmasına neden olacak sert bir darbe aldı.

Şimdi iki büyük dal Alan'ı sıkıştırıyor, daha ufak dallardan oluşan bir demet onu aşağı doğru itiyordu. Ağacın kabuğu bacaklarını çizdi, eşofmanı yırtıldı.

Kovuk tam altındaydı, iki büyük dal onu bıraktığında Alan, kısa bir mesafe düşüp açıklıktan içeri kaydı. Ağacın gövde çatalından çıkan kısa ve kalın bir dal ânında kıvrılıp tepesindeki açıklığı kapattı.

Kovuğun için karanlık ve nemliydi, ağır bir yosun ve ıslak ağaç kabuğu kokusu vardı. Alan çizikler ve çürükler içindeydi ama garip bir şekilde, korkmuyordu. Dalların pençesinden kurtulduğu için seviniyordu sadece.

Ufak, yosun tutmuş bir boşlukta otururken buldu kendisini. Gözleri karanlığa alıştığı anda cılız ışığın sadece kalın dalın nöbet tuttuğu tepeden değil, aynı zamanda kafasının tam üzerine denk gelen ince bir yarıktan da geldiğini fark etti. Yukarı uzanarak dışarıyı görebiliyordu. Bir tankın taretinde olmak gibiydi.

Bay Dişbudak hareket ediyordu. Arada bir sarsılıyordu; bir seferinde bütün ağaç sallanmış, Alan kovuğun duvarına çarpmıştı ama hemen sonra doğru dürüst ilerlemeye başlamışlardı.

Kısa süre öncesine kadar bahçenin alt tarafındaki çalı çitin kenarında olan hendeğe geldiklerinde Alan

kendini sarsıntıya hazırladı ama ağacın hendeği aşmak için havaya zıpladığını hissettiğinde çok şaşırıldı. Sert bir darbeye yere indiler, birkaç kere sallandılar ve yumuşakça devam ettiler.

Alan ellerinin ve dizlerinin üzerinde durarak gözünü yarığa yaklaştırabilirdi. Ağacın o kısmında pek fazla yeşillik yoktu; Alan etraflarında olan biteni rahatça görebiliyordu. Dudak uçuklatacak bir görüntüydü.

Yerinde kıpırdamadan duran tek bir ağaç ya da çalı yoktu. Bodur Mürver onları sollayıp geçti. İncecik birkaç çam buzda kayan patenciler gibi hızla gitti. Alıçlardan oluşan bir ekip ileride, birbirlerine sokulmuş duruyor, sonra hızla hareket edip tekrar duruyordu. Her durduklarında uğultuya benzer bir ses çıkıyordu; Alan kendi aralarında bir şey tartıştıklarını düşündü. Belli ki, pek çoğu çitlerin parçasıydı, tepeleri ve iki yanları budanmış halde çekilip uzatılmış gibiydiler; tuhaf saç kesimleri olan insanlara benziyorlardı.

Daha uzakta, başka ağaçlar da hareket ediyordu ve hepsi büyük bir çayırın ortasındaki ufak tepeciğe gidiyor gibiydi. Burası Alan'ın da sık sık gittiği bir yerdi ama bütün çevre o kadar farklıydı ki, her şeyin daha önce nerede olduğunu kestirmek çok zordu. Ağaçlar, orman ve çalılar kaybolmuştu, daha önce hiçbir ağacın var olmadığı yerde ağaçlar duruyordu.

Alan yeniden, "Acaba rüya mı görüyorum?" diye düşündü. Tek açıklaması buydu, ama rüyada gibi de hissetmiyordu. Rüyalarda hep olan acayip değişimler ve boşluklar yoktu.

"Rüya değil," dedi bir ses.

Alan donakaldı.

"Kesinlikle rüya değil," dedi ses yeniden. Derin, gırtlaktan gelen bir kahkaha duyuldu.

Alan, başta sesin aşağıda bir yerden geldiğini düşündü ama kovuğun duvarlarından geliyor gibiydi.

"Kimsiniz?" dedi ürkekçe.

"Garip bir soru. Benden başka kim olabilir ki? Ben değilsem, kim olabilir?" Sözcükler, ayazda alınıp verilen nefeslere benzer kısa, nemli buhar bulutları gibiydi.

Alan hızlıca etrafına bakarak "Siz kimsiniz?" diye sordu.

"Bay Dişbudak tabii ki. Her tarafındayım. Senin gibi şeyleri tuttuğum özel yerimdesin."

"Tuttuğunuz şeyler mi?"

"Evet. Kısa süreliğine tuttuğum. Ya da çok uzun süre tuttuğum."

"Beni ne yapacaksınız ki? Neden beni kaçırdınız? Neden beni rahat bırakmadınız?"

Alan, o sırada küçük odacığın bir tank taretinden çok bir hapishaneye benzediğini fark etti.

“Evet,” diye konuşmayı sürdürdü ses. “Bir hapishane gibi.”

Alan aklından geçenleri söylemediğine emindi. Yoksa ağaç aklını mı okuyordu?

“Gerçekten okuyabiliyorum. Yaşlı bir dişbudağın seninki gibi küçük ve boş bir kafanın içini okuması kolaydır. Çok kolay.”

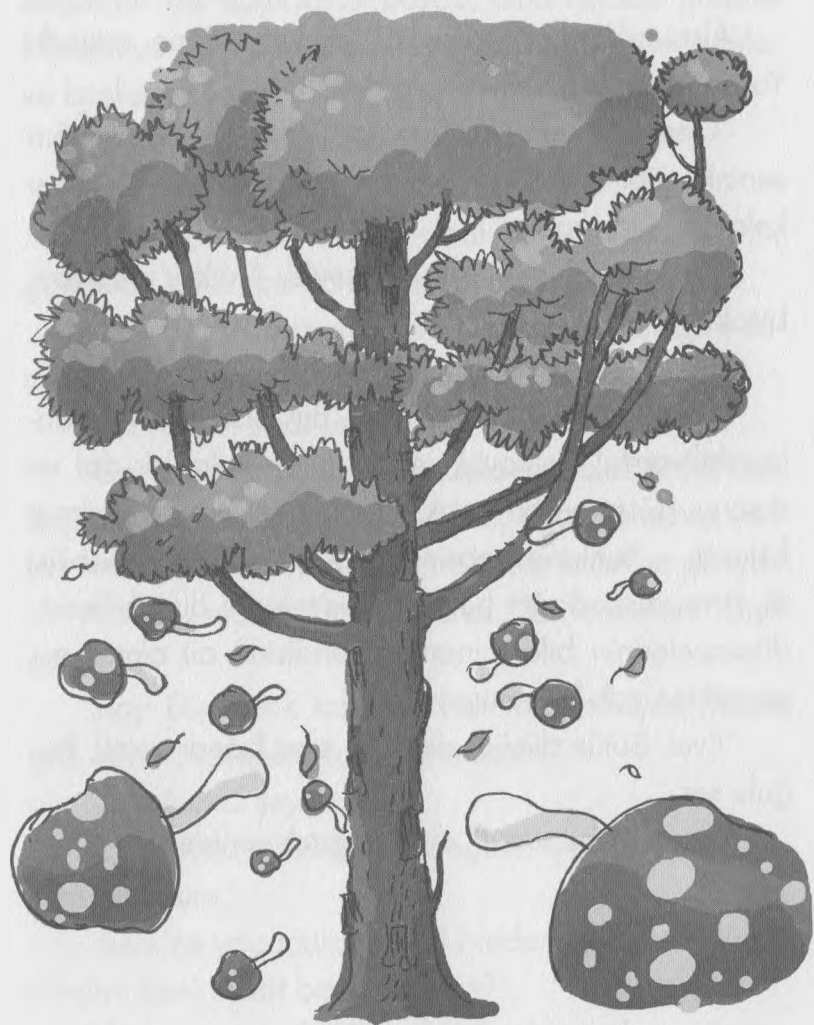
“Kes şunu!” dedi Alan öfkeyle. “Aklımı okumayı bırak.”

Yine o gırtlaktan gelen kahkaha.

Bu korkunç bir düşüneydi. Bir tutsaktı, bunu anlayabiliyordu. Bir kovuk, nöbet tutan kalın bir dal ve dışarıyı gösteren bir yarık vardı; Alan içeride mahsur kalmıştı – bunların hepsini bir şekilde kabul edebilirdi. Ama dişbudağın bütün düşüncelerini duyabilmesi, düşüncelerinin bile tamamen kendisine ait olmaması gerçekten çok korkutucuydu.

“Evet. Bütün düşünceler. Ah, evet,” dedi nemli, buğulu ses.

Çocuk, “Kes şunu!” diye bağırdı yeniden.

Sivri Höyük'te

Alan haklı çıkmıştı, ufak tepede bir toplantı vardı. Burası aslında bir tepeden çok, düz bir açıklığın ortasındaki büyükçe bir çıkıntı ya da tümsekti. Alan insanların buraya Sivri Höyük dediklerini hatırladı, ama "höyük" ne demekti, bu konuda hiçbir fikri yoktu.

Bay Dişbudak Sivri Höyük'ün tepesine çıkmak için kısa eğimi tırmandığında önünde çoktan bir sürü ağaç birikmişti. Alan dışarı baktığında hâlâ uğuldayan alıçları ve sol taraflarında duran Gümüş Huş'u görebiliyordu. Karşılarında azametli bir kayın ve kocaman bir meşe vardı. Alan bu meşeyi tanıyordu; normalde büyük ormanın hemen kıyısında yaşayan meşeydi bu. Civarda bu kadar büyük başka bir meşe olamayacağından emindi.

Ayrıca bir akçaağaç, bir sedir, bir çam, küçük mürver ve çocuğun hemen tanıyamadığı başka ağaçlar da vardı. İyi kötü bir daire oluşturmuş duran, neredeyse bir düzine ağaç göze çarpıyordu.

Güçlü, kaba bir ses duyuldu. "İlk Saat'e hoşgeldiniz. Her türden biri var mı aramızda?"

"Var, Geniş Meşe," diye cevapladı başka bir ses.

"Ben, Meşe, görevimizden bahsedeceğim," dedi meşe. "Yaşlı Dost Karaağaç'ı arayacağız. Buradaki herkes konuşabilir ama kimse bağırıp ortalığı karıştırmayacak. Kötü numaralar, kandırmaya çalışmalar, kaba şakalar olmayacak." Anlaşılan o ki, Geniş Meşe "k" sesini seviyordu. K harfini söylediği zaman gerçekten üstüne basıyordu.

Alan, Bay Dişbudak'ın heyecanlandığını hissetti. Sanki bir şey söylemek istiyordu. Ağacın nemli sesiyle, "Hep önce Şişko Meşe konuşur," diye mırıldandığını duydu.

Ama Alan'dan başka kimse bunu duymadı. Sonra alıçlar konuşmaya başladı. Beş tanelerdi ve sırayla, sanki tek bir beyni paylaşıyorlarmış gibi konuşuyorlardı.

İlk alıç, sinirli, iğneleyici bir sesle "Yaşlı Karaağaç zehirlendi," dedi.

"Sonra kesilip parçalandı," diye devam etti ikinci.

"Sonra el arabasıyla götürüp yaktılar," dedi üçüncü.

“Ya da bıraktılar ki, ölsün ve çürüsün,” diye katıldı dördüncü.

“Ve bunların hepsi İnsan’ın işi!” diye tamamladı beşinci.

Sıra yine ilkindeydi.

“İnsanlar cezalandırılmalı!”

“Onları evlerinde rahatsız etmeliyiz.”

“Bahçelerini delik deşik edelim.”

“Çitlerini söküp atalım.”

“Akıllı küçük arabalarını kırıp dökelim.”

Alan, alıçların beşinin de birbirinden biraz farklı olduğunu fark etti. Üçü çitlerde yaşamaktan kaynaklanan o tuhaf biçimdeydi; Alan saç kesimleri yüzünden mi bu kadar sinirli olduklarını merak etti. Heyecanlandıkça hepsi bir ağızdan, kızgın ve yüksek bir uğultuyla konuşmaya başladılar. Sadece arada bazı sözcükler seçilebiliyordu. Çizmek, sökmek, bozmak, batırmak ve kırmak.

Meşe’nin sert sesi duyuldu: “Yaygara koparmak ve aptalca davranmak yok.”

Alıçlar sustular ve mağrur kayın, sanki rüzgâr esiyormuş gibi hışırdayıp sallanmaya başladı. Sesi fısıltılı, hafif bir esintiye benzer bir kadın sesiydi. Sanki hiç çaba göstermiyordu ama Alan bütün söylediklerini duyabiliyordu.

“Beni iyi dinleyin dostlarım,” diye fısıldadı. “İyi dinleyin ve hareket etmeyin. Havada gezen sesleri dinleyin. Barışın ve sabrın sesi, unutulmuş şeylerin fısıltısı, geçmiş gitmiş hayallerin sözcükleri, akıp bitmiş derelerin şarkıları. Bunları dikkatle dinleyin dostlarım, dinleyin ağaç kabukları, dallar, yapraklar. Barışın ve sabrın sesi, dingin huzurun sesi. Barış için dua ediyorum dostlarım. Lütfen beni dinleyin.”

Son sözlerini söylerken dallarıyla süpürür gibi bir hareket yaptı ve etraflarındaki tarlaları, tepeleri ve vadileri gösterdi. Höyük’teki ağaçların çoğu ona hak verir gibi dallarını salladılar.

Bodur Mürver yerinde duramıyordu. Meşeyle kayının arasındaydı ve bu iki kocaman ağacın yanında kısa boyunu telafi etmek ister gibi sürekli huzursuzca oraya buraya zıplıyordu; hatta bir iki kere havaya bile zıpladı. Büyük ağaçlardan biri konuşurken tam altına gitti ve zayıf gövdesini geriye doğru eğip yukarı bakarak büyük bir gayretle söylediklerini onaylar gibi sallandı.

Şimdi o, tiz sesiyle nefes nefese konuşmaya başlamıştı. Lafa cümlelerin ortasından girmiş gibiydi: “... söylediklerinde çok haklı olabilir, insanlarla ilişkilerimizde dikkatli olmalıyız, baltaları, testereleri ve yıkım aletleri var, keresteye, Geniş Meşe ve Fısıldayan Kayın ve hızlı çamlara karşı açgözlüler, Ağaç Zamanı bitince

insanlar uyanıp da evlerinin mahvolduğunu, bahçelerinin yok olduğunu görürlerse bence bizim için kötü olur bu, o yüzden...”

Konuşmaya devam edecekmiş gibiydi ama Bodur Mürver, başladığı gibi cümlenin ortasında sözünü bitirdi.

“Evet! Evet!” dedi Sör Akçaağaç.

Sonra sıra Bay Dişbudak’a geldi. Soğuk, buğulu sesi Alan’ın hücrelerine aktı.

“Korkakça düşünceler,” diye söze başladı Dişbudak. Durduğunda sözleri, âniden bastıran sis gibi havada bir süre asılı kaldı.

Kimse kendisine korkak denmesinden hoşlanmaz, hele de Geniş Meşe. Meşe bu hakaret karşısında yüzbinlerce yaprağını titreterek kaskatı kesildi.

“Fazla uzun zamandır kuşlarla ve rüzgârla birlikte yaşamış korkak ağaçlar,” diye devam etti Bay Dişbudak. “Bu küçük insanlardan ürken korkaklar. Boş gövdeleri, şişmiş mazıları ve narin dalları olan korkaklar. Fırtınadan korkan özsüz ağaçlar.”

Bütün ağaçlar dikkat kesilmiş onu dinliyorlardı. Lord Sedir öksürdü ama bir şey demedi.

Bay Dişbudak’ın rutubetli, oyunbaz sesi “En azından, Dişbudak korkmuyor,” diye devam etti. “Çözüm savaşta, Dişbudak da savaşacak.”

Beş alıç önemli müttefiklerinin yanında gururla uğuldadı ve ona daha yakın olmak için kaydı.

“Evet! Evet!” dedi Sör Akçaağaç.

“İnsanlar neden huzurla uyusunlar ki?” diye sordu Bay Dişbudak. “Kök salmış, sessiz ve güçsüz, bizi bu-dayıp baltalamalarını izliyoruz. Kök salmış, sessiz ve güçsüz, küçük fidanlarımız ayaklar altına alındığında duruyoruz. Şimdi biz de aynı şeyi onların küçüklerine yapacağız.”

Özellikle bu son sözleri duyduğunda, hapishanesinde çökmüş duran Alan'ın tüyleri ürperdi. Bay Dişbudak'ın savaşının çoktan, kendisiyle başladığını sadece o biliyordu. Hepsine seslenip orada olduğunu, dostları Karaağaç'ın öldüğünü söylemek istedi. Karaağaç'ı öldürenin insanlar olmadığını, sadece bir böcek olduğunu söylemek...

“Sakin konuşmaya kalkma!” Dişbudak'ın sesi dört bir yandan çocuğu kuşattı. “Tek bir kelime et, tek bir çğlık at, seni ezerim. En ufak seste.”

Alan unutmuştu. Düşünceleri bile güvende değildi.

Dışarıda tartışma devam ediyordu. Bay Dişbudak'ın tarafında saf tutan sadece alıçlar değildi. Çam ve Gümüş Huş da onun yanındaydı.

Alan buna şaşırmişti. İnce kâğıt gibi, zevkli bir biçimde soyulan özel beyaz kabuğuyla Gümüş Huş'u

hep sevmişti. Ama şimdi Gümüş Huş'un sandığından daha esrarengiz olduğunu görüyordu. Ağır, ürkütücü, insana tekinsiz gelen bir sesi vardı. Konuşmaya başladığında Alan, gövdesinin etrafında halka olmuş duran bir grup kırmızı, beyaz benekli, şapkalı mantar olduğunu fark etti.

Gümüş Huş, istesenez de istemesenez de kendisini dinleten yavaş, tekdüze bir uyakla konuşuyordu.

*"Ağaçlar dinlesin şarkımı,
Kayın yanılıyor, Dişbudak haklı,
Ağaçlar uzun zamandır zulüm altında,
İnsanoğlu güçlü olanı güçsüz kıldı."*

"Evet! Evet!" dedi Sör Akçaağaç. Lord Sedir öksürdü ama bir şey demedi.

*"Bir zamanlar ağaç doluydu buralar,
Ormanlar, ağaçlıklar, çalılar ve korular,
Bahçeler, vadiler ve korucuklar.
Baltalarla, testerelerle, açgözlülük ve hastalıkla,
İnsanoğlu keser, söker, bozar ve parçalar,
İstediklerini alır, istediklerini yapar."*

Dikenler söylenenleri onaylayarak uğuldadılar. Alan,

Bay Dişbudak'ın kendi kendine, "İyi dedin Huş," diye mırıldandığını duydu.

*"Baltalarına ve testerelerine dur demenin zamanı,
Çok uzun zamandır çatılarında ve yerlerinde ya-
tıyoruz,
Eski meşe kanunlarını bir kenara bırakmanın za-
manı..."*

"Sadece meşe kanunları değil, bütün türümüzün kural-
ları bunlar," diye homurdandı Geniş Meşe.

*"Ağaç perileri dans etti, orman perileri anlattı
Kayından, çamdan, meşeden önceki zamanlardı,
İnsanlar sihrin ne olduğunu bildiğinde
Ormanlar, çalılar, korucuklar ve vadilerde.
Ama o zaman sihrin bittiğini sandılar, hâlâ öyle
sanıyorlar,
O zaman ağaçları ölü bildiler şimdi de öyle bi-
liyorlar,
İnsanoğlu ağacın sihrini unuttu, ağaçlar da unuttu,
Ama ben, yani Gümüş Huş, BEN UNUTMADIM!"*

Sonlara doğru gittikçe daha yavaş, daha dalgın, san-
ki herkesi uyutmaya çalışır gibi bir sesle konuşmuştu.

Son iki sözcüğü, "BEN UNUTMADIM!"ı bağıarak söylediğinde herkes uyandı.

Huş'un gövdesinin etrafını saran kırmızı beyaz şapkalı manarların gözlerinin önünde büyümekte olduklarını gören Alan, şaşkınlıktan kalakalmıştı. Sapları uzuyor, şapkaları açılıyor, beyaz benekleri sanki bir balonun üstündeymiş gibi genişliyordu.

Gümüş Huş şarkı söyler gibi "Sihir yapın," dedi. Köklerinden tepesine kadar yavaşça titredi ve bunun üzerine şapkalı mantarlar hızla ve sessizce kayarak Geniş Meşe'ye doğru gitmeye başladılar.

Meşe, geldiklerini görmüştü ama devasa gövdesini hareket ettirmeye fırsat bulamadan şapkalı mantarlardan oluşan büyülü halka onu sardı ve Gümüş Huş'un sihriyle kapana kısıldı.

Uzun Bacaklı Turna Sineği

Bir Şey Alan'ın kulağını kaŐındırıyordu. KaŐıntıyı daha önce de hissetmiŐ, tepesinden sallanan bir kabuk parçası ya da örümcek ağı olduğunu düşünüp silkelemiŐti ama Şimdi belli belirsiz, vızıldamaya benzer bir ses de duyuyordu.

Ne olduğuna bakmak için döndüğü sırada bir böcek burnuna kondu.

"Hey!" dedi, eliyle kovalarken.

"Kim olduklarını öğrenmeden insanları kovalama," dedi bir ses.

Bu ses kesinlikle Bay Dişbudak'a ait değildi. Alan Şaşkınlıkla, zerine konan Şeyin ne olduğuna bakmak için geri çekildi.

"Sen kimsin?" dedi. "Ve neredesin?"

"Tam önüneyim."

Ses yüksek değildi, ama Alan bütün sözcükleri açık seçik duyabiliyordu. Yakınlarda küçük bir radyo vardı sanki.

Kovuğun içi karanlıktı. Alan etrafına dikkatle baktı.

"Buradayım, ışıktta," dedi ses.

İşte orada, açıklığın ağzına konmuş, dışarıdan gelen ışığın önünde silueti seçilebilen uzun bacaklı bir turna sineği vardı.

"Sen misin? Sen mi konuşuyorsun?"

"Evet. Ben. Neden şaşırdın? Ağaçlar hareket ediyor, sen boş bir ağaç kovuğunda hapissin, zaman durdu ve bir uzun bacaklı turna sineği konuşuyor."

Böcek epey sabırsızca konuşuyordu.

"Özür dilerim. Böceklerin konuşacaklarını hiç düşünmemiştim."

"Hiç düşünmediğin çok şey var. Eminim böcekleri genel olarak hiç düşünmemişsindir."

"Şey, aslında pek düşünmedim."

Bu doğruydı. Uğurböceklerini, kınkanatlı böcekleri ve kulağakaçanları ilginç bulurdu. Daha geçen gün bahçe silindirinin önünde kocaman bir örümcek bulmuş ve onu büyük demir yuvarlağın altında ezmeye karar vermişti. Makineyi ileri doğru itmiş, sırayla örümceğin her bacağının yakalanışını ve sonunda

hayvanın silindirin altında kayboluşunu izlemişti. Bir süre sonra silindiri geri çekmiş ve örümceğin düzleşmiş çimenlerin üzerinde korkunç bir şekilde ortaya çıkışına bakmıştı; bataklıktan çıkan bir canavara benziyordu. Sanki büyük örümcek feci bir intikam alabileceği gibi birazcık korkmuştu. Sonra ayağını defalarca ve sertçe örümceğin üzerine indirmişti.

Küçük ses, "Herhalde sesimi çıkarmasaydım beni öylece ezerdin," dedi.

"Hayır, aslında ezmedim," dedi çocuk hemen.

"Eminim ezerdin."

"Hayır, seni ezmedim. Bir uzun bacaklı örümceği ezmedim."

"Neden?"

"Uzun bacakları turna sineklerini severim aslında."

Bu açıklamayı, şaşılacak kadar yüksek bir kahkaka karşıladi. Alan yine küçük bir radyoyu dinliyormuş gibi hissetti, sanki dinlediği bir konuşma değil de yayındı.

"Uzun bacaklı sinekleri seversin aslında, öyle mi? Neden peki?"

Alan bunun nedenini düşünmeye çalıştı. Böceklerin çoğunun, özellikle de evin içindekilerin ezilmeye uygun olduğuna inandığı doğrudur. Ama uzun bacaklı turna sinekleri farklıydı. Nedenini tam olarak bi-

lemiyordu. Bazen banyodaki lavabonun içinde ya da dışarı çıkabilmek için beceriksizce pencerenin camına atılan bir uzun bacaklı turna sineği bulurdu. Nedense, kaçımlarına yardım ederdi.

“Belki pek de... zeki olmadığınız içindir,” diye açıkladı dikkatlice.

Uzun bacaklı turna sineği kızarak, “Pek zeki olmayan sensin,” dedi. “Bana daha yakından bak ve zeki olup olmadığımı kendin karar ver.”

Alan acayip böceği incelemek için eğildi. Daha önce kıpırdamadan duranını hiç görmemişti. Hep yaralı helikopterler gibi vızıldarken görmüştü onları. Bu kadar çok özellikleri olduğunu hiç fark etmemişti. Örümecek ağının ipleri kadar ince altı tane bacak, hepsinin ucunda da ayak niyetine küçücük vakumlu tabanlar vardı. Dar, dal gibi bir bedeni ve bu bedenden çıkan karmaşık desenli, zar kadar ince kanatları vardı. Duygularının çeşitliliği şaşırtıcıydı; iki tanesi görünüşe göre sırtının ortasından çıkıyor, öndeki iki tanesi küçük, kara gözlerinin arasından ileri uzanıyor, ön bacaklarının arkasından boruya benzer bir demet şey fışkırıyordu. Gerçekten de çok zeki görünüyordu; bir böcekten çok minyatür bir uzay aracını andırıyordu.

“Bu parçalar ne işe yarıyor?” diye sordu Alan.

“Bazıları vızıldar, bazıları uğuldar, bazıları pır pır

eder. Bazıları sinyal alır, bazıları sinyal gönderir. Bazıları görür, bazıları hisseder, bazıları da dans eder. Bazıları beslenir, bazıları çiftleşir." Uzun bacaklı turna sineği durdu. "Bak. Dışarıda hareket arttı."

Alan, Höyük'te neler olduğunu tamamen unutmuştu. Gözlerini tekrar yarığa yaklaştırdı. Hücresinin karanlığından sonra ışık gözlerini kamaştırmıştı.

Geniş Meşe hiç kıpırdamamıştı, şapkalı mantarlarla çevrilmiş halde hâlâ yerinde duruyordu ama geri kalan ağaçlar toplantıdan ayrılıyorlardı. Alıçlar ve Gümüş Huş çoktan gitmişti. Lord Sedir uzun adımlarla ormana doğru ilerliyordu. Bay Dişbudak ise bir şey bekliyor gibiydi.

Fısıldayan Kayın, Geniş Meşe'nin yakalandığı yere gitmişti. Sakin sesiyle konuştuğunda sözcükleri daha önceki gibi, yumuşak hisirtılara benzer sesler çıkarıyordu havada.

"Savaş sözcükleri duyduk. Uğuldayan alıçları ve mantarların sihri gördük, gözüpek bir dişbudak, kötülük peşinde bir huş gördük; Yaşlı Dost Karaağaç için yas tutmanın doğru yolu bu değil, insanoğlunu uyarmanın doğru yolu bu değil. Barış öyküleri anlatacağım, sükünetin şarkısını söyleyeceğim, yapraklarım rüzgârı kutsadı, gözlerim gökyüzünü aradı, bu benim gibilerin zamanı değil. Şimdi sen, kardeşim Meşe,

bize yol göstermelisin, gücünü topla ve silkelenip bu sihirden kurtul. Çabuk ol, çabuk ol.”

Konuşurken Geniş Meşe'ye doğru eğilmişti. Alan onun Meşe'den ne kadar uzun olduğunu fark etti.

Meşe cevap verdi ama sesi o kadar uykulu çıkıyordu ki, sanki uyumamak için çok büyük bir çaba gösteriyor gibiydi.

“Talihsiz karaağaçlardan haber almaya çalış. İğneli alıçlardan gözünü ayırma. Gümüş Huş'un numaralarına dikkat et. Gelebildiğim zaman gelirim.”

Alan, Fısıldayan Kayın'ın Geniş Meşe'yi esir tutan şapkalı mantarları neden çiğneyip ezmediğini düşündü. Ama bunun sebebini daha sonra öğrenecekti.

Fısıldayan Kayın sanki onaylayarak başını sallıyormuş gibi hafifçe sallandı ve hızlıca uzaklaştı.

Alan, “Diğer ağaçlar evimi yıkmaya gidiyorlar,” diye mırıldandı kendi kendine. O sırada gözünün önünde, öfkeli alıçların evini yerle bir ettikleri, annesinin ve Emily'nin yıkıntıların altında kaldığı canlandı.

Ama uzun bacaklı örümceğin bir fikri vardı.

“Hayır, daha değil,” dedi. “Bu ilk toplantıydı. Yani onların deyimiyle Saat. Sonra daha büyük bir toplantı olacak: Büyük Saat. Meşe ve Kayın o zamana kadar bir şey yapılmaması gerektiği konusunda herkesi ikna ettiler.”

Alan'ın kafası karışmıştı.

"Sen nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Çünkü onları dinledim. Ben de senin gibi Ağaç Zamani'na yakalandım ama senden farklı olarak, ben etrafta olup bitenlere dikkat ediyorum."

"Ama sen benimle konuşuyordun."

"Aynı zamanda da onları dinliyordum."

"Nasıl yapabilirsin ki bunu?"

"Söyledim ya. Dinlemek için kullandığım birkaç aygıtım var."

"Yani aynı anda birden fazla konuşmayı dinleyebilir misin?"

"Birçok. Biz seninle konuşurken sadece Saat'teki gelişmeleri dinlemekle kalmadım, aynı zamanda Bay Dişbudak'ın planlarını da takip ettim."

"Bu inanılmaz!"

"Evet. Bu yüzden, bir dahaki sefere uzun bacaklı bir örümceğin banyo penceresinden çıkmasına yardım ederken, bunu aptal olduğumuz için yapma. Tamam mı?"

"Tamam," dedi Alan.

Uzun bacaklı turna sineği, "Sana kötü haberlerim var," diye devam etti. "Yukarı bak."

Bay Dişbudak İçeri Geliyor

Alan başını kaldırıp baktığında karanlıktan başka bir şey göremedi. Tuhaf, çünkü kovuğun tepesinden az da olsa ışık geliyor olmalıydı. Ama gelmiyordu.

Açıklığı kapatan sürgünler ve yapraklar çoğalmış, bazı dallar odanın içine uzanıyor gibiydi. Alan elleriyle dikkatlice yokladı. Eli ne zaman bir sürgüne değse kalın, kısa parmaklarıyla kendisini kavradığını hissediyordu.

"Evet," dedi uzun bacaklı turna sineği. "Bak, Dişbudak içeri geliyor."

Gerçekten geliyordu. Dallar ve yapraklar açıklıktan içeri sığmaya çalışırken Alan, hisşirtılarını ve itişmelerini duyabiliyordu.

Çocuk karşı koymaya başladı. Sonuçta bunlar sadece sürgündü ve sürgünler kırılıp koparılabilirdi.

Ama ayağa kalkamıyordu. Sadece kollarını deli gibi tepesinde sallıyor, yaprakları ve sürgünleri avuçlayıp koparıyordu. Birkaç sürgünü ve bir demet yaprağı kırmayı başardı ama sürgünler o kadar canlı ve yeşildi ki, çoğunlukla Alan onları kavradığında bükülüyorlardı.

Yukarıda bir yerde bütün bu dalcıkların kaynağı olan büyük dal olmalıydı. Asıl *onu* bir tutup kırabilseydi...

Uzanabildiği kadar yükseğe uzandı ve ellerini yukarı, yeşilliklerin arasına sokup kalın dalı aradı. Evet, işte oradaydı. Bir elini dalın etrafına sarıp diğerini uzattı.

Ama tam bunu yaptığı sırada sürgünlerin onu sarıldığını, yüzünü, boynunu, omuzlarını tırmaladığını hissetti. Sürgünlerin sivri uçları etine battı, hatta ince bir fışkın boynuna dolanıyor gibiydi.

Kalın dalsa, fazla kalındı. Bir an tutup kendisine doğru çektii, sonra bıraktı ve öfkeyle yeşilliğin pençesinden kurtulmaya çalıştı. Sonunda, nefes nefese hücrelerinin yerine çöktü.

Yapabileceği hiçbir şey yoktu.

"Banyo penceresinden dışarı çıkmaya çalışan bir uzun bacaklı turna sineğinden pek de farkın yok," dedi kulağındaki sakin ses.

Alan gözlerinin dolduğunu hissetti.

"Burada sıkışıp kaldım," diye hıçkırdı. "Beni ezecek."

"Sakin ol, küçük adam," dedi uzun bacaklı turna sineği. "Soluklan. Daha hiçbir şey bitmedi. Senin düşünmen gerek."

"Nasıl yani, düşünmem?! Tepeye çıkamıyorum. Hiçbir yere gidemiyorum," dedi çocuk heyecanla.

"Plan yapman lazım."

"Planım yok."

"Dişbudağa karşı sensin. Değil mi?"

"Evet," diyerek burnunu çekti Alan.

"Savaştaki ilk kural düşmanını tanımaktır. Söyle bakalım, Bay Dişbudak hakkında ne biliyorsun?"

"İnsanlardan nefret ediyor. Yaşlı ve... güçlü. Dallarını hareket ettirip uzatabiliyor. *Benden* nefret ediyor. Beni öldürmek istiyor."

"Başka?"

"Başka bir şey yok. Başka bir şey bilmiyorum. Ağaç Zamanı denen bir şey var. Belki..." Çocuk bir an umutlandı: "Belki bunların hepsi rüyadır ve uyanırım. Belki yatıp gözlerimi kapatırsam kendi yatağımda uyanırım."

"Bu, düşünmek değil. Hayal kurmak. Rüyalar böyle olmaz, değil mi? Rüyalar hızla geçer, biçim değiştirir ve sağa sola gider. Hayır, bu bir rüya değil, inan

bana. Ama Bay Dişbudak hakkında bildiğin bir şey daha var.”

“Şey, konuşabiliyor.”

“Evet. Bir de?...”

“Duyabiliyor. Hatta aklımı bile okuyabiliyor.”

“Güzel. Aklını okuyabiliyor. Buradan başlamalısın.”

“Ama plan yapmanın ne anlamı var ki? Hemen anlar. Şimdi bile bizi dinliyordur.”

“Eminim dinliyordur, saldırısına ara vermesinin sebebi de budur herhalde. Ama önemli olan sadece seni duyabilmesi.”

“Peki ya sen?”

“Ah, hayır. Beni duyamaz. Bunun icabına baktım.” Uzun bacaklı turna sineği kıkırdadı. “Sadece senin söylediklerini ve düşündüklerini duyabiliyor. Bir telefon konuşmasının sadece tek tarafını dinlediysen, bunun pek de anlam ifade etmeyeceğini bilirsin. Şimdi biraz kafası karışmıştır Bay Dişbudak’ın.”

Alan bir an durup bunu düşündü.

“Peki neden seni de duyamıyor?”

“Çünkü benim konuşulanları anlaşılmaz hale getirmeye yarayan bir aygıtım var. Az önce baktığın uzantılarımdan biri. Ah, tabii, sinyal göndermek ve almak konusunda başaramayacağım pek bir şey yok,” diye sözünü tamamladı uzun bacaklı turna sineği gururla.

Bay Dişbudak yaklaşırken hışırtı ve itişme sesleri tekrar duyuldu. Daha fazla yeşillik kovuğa doğru inmeye başladı ve çocuk, kavrayan sürgünlerden kaçmak için olabildiğince büzüldü.

"Çabuk," diye bağırdı. "Uzun bacaklı turna sineği! Ne yapabilirim?!"

Küçük ses, "Ağaç senin düşüncelerini okuyabiliyor," dedi çabucak. "Ona durmasını sağlayacak düşünceler ver."

"Peki ama ne?"

"Ne olursa. Ne kadar pişman olduğunu düşün. Onun ne kadar haklı olduğunu. Ama unutma, sadece onun duymasını istediğin düşüncelerin olmalı. Ne olursa olsun, onu kandırmaya çalıştığını anlamasın. Hadi. *Hemen* başlamalısın."

Alan korkusunu yenip düşünmeye başladı.

Sizi kızdırdığım için çok üzgünüm Bay Dişbudak, diye düşündü. Siz büyük bir ağaçsınız, bense sadece bir çocuğum. Neden benden bu kadar nefret ettiğinizi bilmiyorum. Gerçekten, sizinle arkadaş olmak isterim.

Kovukta sessizlik oldu. Bay Dişbudak dinliyordu.

Alan can havliyle düşünmeye devam etti.

Planım yok, diye düşündü kendisini zorlayarak. Gerçek bu. Ağaçları hep sevdim. Hatta evin yanındaki dişbudağı da hep sevdim. Ona zarar vermeyi

hiç istemedim. Neden benden nefret ediyorsunuz Bay Dişbudak? Ben sizi hiç kesmedim, canınızı acıtmadım, size gülmedim. Ben sadece... sizde sallanmayı sevdim, diye düşündü.

Tam o sırada, Bay Dişbudak'ın sürgünlerinin ve yapraklarının bir kısmı daha çocuğun başının üstündeki boşluğa doluşmaya başladı, hafif bir gıcırıtı, sürünme ve hızla hareket etme sesi duyuldu. Alan hızlıca düşünmeye devam etti; acele ediyordu çünkü istenmeyen, gizli düşüncelerinin zihnine doluşup numarasını açığa çıkarmasını istemiyordu ve küçük hücrelerinin korkunç işgalini durdurmaya çalışıyordu.

Ama şimdi anlıyorum, diye geçirdi aklından, o aptal salıncağı hiç kullanmamalıydım. Her gün, sizin için ne kadar korkunç olmalı. Evet, saatlerce yukarı aşağı, yukarı aşağı, derinizi kanırtıp kabuğunuzu çizdi. Eğer gitmeme izin verirseniz salıncağı bir daha asla, ama asla kullanmayacağım.

O zaman soğuk, rutubetli, buğulu sesiyle Bay Dişbudak konuşmaya başladı.

"Evet. Salıncak. Yukarı aşağı, yukarı aşağı. Ama şimdi sen hareket edemiyorsun, ben edebiliyorum. Şimdi senin için sadece aşağı, aşağı, aşağı ve aşağı var." Kahkahası, banyo küvetindeki delikten giden suyun sonunun akışı gibiydi.

Alan üstündeki sürgünlerin hareketlenmeye başladığını hissetti. Dışarı çıkmalıydı, dışarı, dışarı!

"Dışarı çıkmak istiyorsun küçük çocuk, öyle mi?" Bay Dişbudak'ın sesi duyuldu. "Ah, hayır. Önce hareket edememenin ne demek olduğunu anlamalısın. Engellenmenin, kanıtılmanın nasıl bir şey olduğunu hissetmelisin..."

"Eğer dışarı çıkmama izin verirsen salıncağı çözerim."

Gittikçe uzayan bir sessizlik oldu.

Alan hızlıca "Ben çözmezsem," dedi, "her zaman orada duracak. Her zaman. Gövdene çarpacak. Dalına dolanacak. Öleceğin güne kadar."

Sessizlik devam etti.

"Ama çıkmama izin verirsem," dedi Bay Dişbudak, "sözünü tutacağını nereden bileyim?"

"Düşüncelerimi okuyabiliyorsun, değil mi? Sözümü tutup tutmayacağımı da biliyorsundur."

İşin aslı, Bay Dişbudak'ı kandırmak Alan'ın aklından bile geçmiyordu ve Bay Dişbudak da bunu biliyordu.

"Tamam," dedi sonunda.

Sorun, Dişbudak'ın Alan'ın düşüncelerini okuyabilmesi ama Alan'ın Bay Dişbudak'ın niyeti hakkında hiçbir fikrinin olmamasıydı.

Kırmızı Beyaz Ordu

Bay Dişbudak dallarını kovuktan çekmeye başladığında Alan'ın başının üstünden yeniden ışık süzölmeye başladı. Çocuk onun bütün dallarını çekmesini beklemedi. Sürgünler yüzünü çiziyordu ama o umursamıyordu. Kendisini yukarı çekerken bir an asılı kalıp sallanmaya ve bacaklarını savurmaya başladı ve sonunda aralıktan geçip dışarı çıktı.

Salıncak, üstteki kalın dallardan birine asılıydı. Alan hızlıca yukarı tırmanıp bacaklarını dalın iki tarafından sallandırdı, ipe varana kadar ilerledi.

Neyse ki annesi şu anda onu göremiyordu! Bacaklarını iki yana sallandırarak dala oturup düğümleri açmaya çalışırken yerden epeyce yüksekteydi. Düğümler, salıncağın sonsuz çekiştirmeleriyle iyice sıkışmış, yüz-

lerce yağmurdan sonra sırlıklam olmuşlardı. Alan'ın parmakları acımaya başladı ama işine devam etti. Çalışırken tepesindeki daha küçük dalların bir araya gelip kendisine uzandıklarını fark etmedi.

Sonunda ilk düğüm çözüldü ve ipin bir ucu aşağıya, yere doğru sallanmaya başladı. İkinci düğüm bundan daha kolay görünüyordu, onun da gevşemesine başlaması fazla uzun sürmedi.

Ama Alan'ın başının üstünde bekleyen dallar çok hevesliydi. İkinci düğüm tam olarak çözülmeden küçük dallardan oluşan bir demet sırtına saldırdı ve eşofmanını kavradı. Çocuk o sırada niyetlerinin ne olduğunu anladı. Bay Dişbudak onu yeniden deliğe atmaya planlıyordu.

Üzerinde oturduğu dalın ne kadar dar olduğunu unutmuştu. Yerden on metre yüksekte olduğunu unutmuştu. İki elini de kullanarak onu kavrayan dallarla boğuştu.

Serbest kaldığında dengesini kaybetti ve düşmeye başladığını hissetti. Can havliyle bir şeylere tutunmak için atıldı ve el yordamıyla ipi buldu. Başta tutamadı. İp parmaklarının arasından kayıyor, elini yakıyordu; sonra tuttu, delice tek eliyle sallanmaya başladı.

Düğüm tekrar sıkıştı ve onu tuttu.

Alan diğer eliyle de ipi yakaladı ve aşağı doğru

kaymaya başladı. Elleri alev alev yanıyordu ama yere inmişti.

Bay Dişbudak'ın dallarının ulaşamayacağı güvenli bir uzaklığa kaçmaya çalışırken ağacın arkasında hareket ettiğini hissetti. Ama çocuk, hantal ve yaşlı dişbudak için fazla hızlıydı. Alan ancak yeteri kadar uzaklaştığında omzunun üstünden onu kovalayan ağaca bakmayı göze aldı. Tehlike henüz geçmemişti. Ağaç hızla onun peşinden geliyordu, yalpalıyor gibi değil, sıçırıyor gibiydi ve her sıçraması öncekinden daha uzundu.

Alan, Höyük'ün bayır olan kısmını indiğini ve yarısını geçtiğini fark etti. Tepesinde Geniş Meşe'nin muazzam ve insana güven veren gövdesi duruyordu. Çocuk koşarak yeniden tepeye tırmandı, kırmızı beyaz şapkalı mantarların oluşturduğu halkanın üzerinden atladı ve ağacın gövdesine yapıştı. Oraya vardığında tekrar arkasına baktı ve şapkalı mantarların hemen gerisinde Bay Dişbudak'ın durduğunu gördü.

"Geniş Meşe! Geniş Meşe!" diye bağırdı çocuk.

Cevap veren yoktu.

Alan ağacın gövdesini yumruklayarak bağırırmaya devam etti. Bu sırada başını kaldırıp üstünü kaplayan ağacın büyüklüğünü fark edince soluğunu tuttu. Üç dört dalı, büyük bir ağacın gövdesini oluşturabilecek kalınlıktaydı.

Bay Dişbudak, "Meşeden sana hayır gelmez," diye seslendi. "Şişko Meşe için Ağaç Zamanı bitti."

Ama Bay Dişbudak devasa dalların altında duran çocuğa yaklaştırmaya çalışmadı. Onun yerine, Alan'a rahat bir nefes aldırarak gitmek üzere arkasını döndü.

"Seninle görüşeceğiz," diye seslendi. "Evinin yanında umarım, ya da *evinden kalanların yanında.*"

Bay Dişbudak çayırdaki uzaklaşırken Alan, salıncağın arkasında sallanarak ona çarpıp durduğunu görebiliyordu.

Geniş Meşe şapkalı mantarların sihrine kapılmış, derin bir uykuda gibiydi. Alan bir süre ağacın gövdesine yaslanıp dibine oturdu. Ayağa kalktığı anda adımlarını sayarak etrafında dolaştı. On dört.

Ancak tekrar oturduğunda bir anda ne kadar halsizleştiğini fark etti. Bu çok doğaldı. Sonuçta o gece neredeyse hiç uyumamıştı.

Ama bir yandan da, bu uyku hali hiç doğal gelmiyordu. Doğalmış gibi *hissetmiyordu*. Zihninin üstüne kalın bir perde iniyor gibiydi. Sanki göz kapaklarını ağırlaştırıran şey uyku değildi...

Çocuk birdenbire gözlerini açtı ve ayağa kalkmaya çalıştı. Ne büyük aptallık etmişti! Uğursuz halkanın dışına doğru koşmaya başladı ama nedense bacakları istediği şeyi yapmıyordu. Ayağı takıldı ve düşeyaz-

dı, sonra tekrar sendeledi. Yer, gök, dallar ve çayır gözlerinin önünde baş döndürücü bir şekilde dönüyordu. Birkaç adım daha attı ama hemen sonra geri dönüp meşenin gövdesine çarptı ve durdu.

Arkasını dönerek meşeye sırtını verdi, dönerek midelerini bulandıran dünyaya bakmamaya çalışarak, gözlerini sıkıca kapatıp kollarını önünde sallayarak ileri atıldı.

Ama bu, çok hızlı giden bir atlıkarıncada olmak gibiydi, sürekli merkeze doğru çekiliyordu.

Ellerinin ve dizlerinin üstüne çöküp emeklemeye başladı. Şimdi gözlerini açıp hemen önündeki yere bakmaya çalıştı. Adım adım efsunlu halkanın kenarına yaklaştı. Uyumak için duyduğu arzu neredeyse dayanılmazdı.

Sonunda, iki elinin ortasında bir şapkalı mantar duruyordu. Büyümüş gibiydi. Hatta, gözlerinin önünde şişiyor gibiydi. Üzerinde kıpırdanan ve dans eden beyaz benekler olan kocaman bir kırmızı balona benziyordu. Bir yanıyla çok güzeldi, kırmızı fonda dans eden beyaz şekiller büyüleyiciydi.

Şapkalı mantar o kadar büyümüştü ki, Alan ondan başka bir şey göremiyordu. Ne tarafa baksa karşısında o vardı. Ayağa kalkıp şapkalı mantarı yolundan çekmeye çalıştı. Şapkalı mantar Alan'ın elinde kocaman bir küre gibi döndü.

Alan artık bu dönen, şişen ve başını döndüren dün-

yaya sinirlenmeye başlamıştı. Karşısındaki şeyi yumruklamaya, tekmelemeye başladı ve bir anda şapkali mantar söndü. Bu sırada Alan sendeleyerek şapkali mantarı geçti ve yere yığıldı.

Bitkin bir halde orada öylece yattı. Çemberin dışına çıktığından emin olmak için dönüp arkasına baktı ve serin, yeşil çayıra doğru uzandı. Dünya hâlâ dönüyordu ama şimdi daha yavaş, daha hantaldı. Atıklarının durmak üzere olduğunu hissedebiliyordu. Her şey durduğunda ayağa kalktı.

Çimenlerin üzerinde, yakında bir yerde bir hareket vardı. Alan bunun ne olduğuna bakmak için döndüğünde şapkali mantarlardan birinin kendisine doğru hareketlendiğini gördü. Gerisinde, diğer şapkali mantarlar da aynı şeyi yapıyordu. Çember genişliyor, onu tekrar içine alıyordu.

Haykırarak çemberdeki açıklığa doğru atıldı ve bu sefer arkasına bakmak için durmakla zaman kaybetmeden ileri koştu. Ağaç Zamanı denen bu yerle ilgili bir şeyler öğrenmeye başlamıştı. Tehlikeli, güvenilmez bir yerdi ve Alan'ın dikkatsiz davranma şansı yoktu. Kuşkusuz, devasa bir ağacı büyüleyen şey bir çocuğu da büyüleyebilirdi! Bundan sonra tetikte olacaktı. Serbest kalmıştı ve böyle devam etmek için elinden geleni yapacaktı.

Şapkalı mantarlar ondan ümidi kesmiş ve eski yerlerine dönmüşlerdi. Uzun çimenlerin arasında küçük ve zararsız görünüyorlardı. Alan'ın yumrukladığı mantar yerinden kıpırdamamış, lastiksi parçalar halinde yerde duruyordu.

Bunun ne demek olduğunu anladığında Alan sırttı. Bundan kolay ne olabilir ki, diye geçirdi aklından.

Koşarak şapkalı mantarların yanına gitti ve neşeli kahkahalar atarak birer birer hepsini tekmeledi. Onların küçük, kırmızı beyaz futbol topları olduğunu, kendisinin de penaltı atışı yaptığını hayal ediyordu.

Her bir şapkalı mantar parçalara bölündüğünde kendi kendine "Gol!" diye mırıldanıyordu.

Sonunda, hiçbirini gözden kaçırmadığından emin olmak için tekrar baktı ve meşenin yanına gidip gövdesine vurdu.

Haklıydı. Bundan kolay bir şey olamazdı. Ama eğer söz verdiği gibi dikkatli olsaydı, neden Meşe'nin ağaç arkadaşlarından hiçbirinin, hatta Fısıldayan Kayın'ın bile Gümüş Huş'un küçük ordusu karşısında bu kısacık mücadeleyi vermediğini kendi kendine sorabilirdi.

Geniş Meşe

Geniş Meşe yavaş yavaş uyanmaya başladı. Alan ağacı yumruklayıp bağıırıyordu; sonunda Meşe'nin boğuk, kalın sesiyle ödüllendirildi.

"Kim o vuran?" dedi ses. "Kim o vurup bağııran?" Ağacın kendine gelmesi birkaç dakika sürdü.

"Ah, tabii ya, Düzenbaz Huş'un sinsi çetesi beni dondurdu. A, biri şapkalarını uçurmuş. Çok iyi." Sonra çocuğu gördü. "Peki sen kimsin?" diye sordu.

"Alan. Adım Alan. şapkalı mantarları ben ortadan kaldırdım."

"Eh, teşekkür ederim. Çok naziksin. Ama senin gibi bir çocuğun Ağaç Zamanı'nda ne işi var? Senin yatağında olman gerekirdi."

Alan meşeden hoşlanmıştı. İnsan ona güvenebilir-

di. Dişbudağın onu nasıl yakaladığını anlatmaya başladı ama meşe sözünü kesti.

“Buraya gel çabuk ve tırman,” dedi. “Yola çıkmalıyız. Yapacak işlerimiz var.”

Alan devasa ağaca bakıp tırmanıp tırmanamayacağına düşündü.

“Gövdemin arkasına geç,” dedi meşe yardımcı olmak için. “Arkamda çatlaklar, boğumlar ve çıkıntılar var.”

Gerçekten vardı. Tırmanmak yine de kolay değildi ama Alan kendisini en alttaki dala çekmeyi başardı.

“Daha yukarı,” diye ısrar etti Geniş Meşe. “Çataldan çatala, işin sırrı bu.”

Gerçekten de, çocuk yukarı çıktıkça tırmanması kolaylaştı. Her duruşunda meşe daha yukarı gitmesi için cesaretlendiriyordu.

“En yüksek yerime yakın, güzel ve kalın bir çatalım var,” dedi. “Oraya yerleşebilirsin.”

Burası Alan’ın daha önce hiç tırmanmadığı kadar yüksekti ama Geniş Meşe’nin yüzlerce kolunun arasında kendini güvende hissediyordu. Çıkabileceği kadar yukarı çıktığında, iki dalın arasında oturabileceği mükemmel bir yer olduğunu gördü.

“Dikkatli ol ve sıkı tutun, yola çıkmak istiyorum,” dedi meşe.

Alan ağacın sesinin aşağılardan değil her taraftan, bütün sürgünlerinden ve yapraklarından geldiğini fark etti. Geniş Meşe hızlandığında rüzgâr dallarının arasından hızla esiyor, yapraklardan oluşan koca bir dünya kıpırdanıyor, fısıldaşıyor, ileri geri dans ediyordu; Alan kendini sonsuz bir ormanda at süren bir orman prensi gibi hissediyordu.

Meşe, dişbudak gibi yalpalayıp sendelemiyor, kayın gibi süzülerek ilerlemiyor, çamlar gibi paten yaparcasına kaymıyor ya da Bodur Mürver gibi aceleyle koşmuyordu. Meşe, eşkin gidiyordu. Evet, eşkin gidiyordu.

Alan için bu, hayatının yolculuğuydu.

"Şimdi konuşabiliriz," dedi meşe dört bir yandan.

"Konuşabilirsin. Sana Kirk diyeceğim."

"Ama benim adım Alan."

"Olsun, ben Kirk adını daha çok seviyorum. Ya da Rick, Mick veya Jack."

"O zaman Jack olsun."

"Tamam. Jack."

Alan ona Dişbudak'ı, uzun bacaklı örümceği, salıncağı ve şapkalı mantarlarla mücadelesini anlattı.

"Benim için bir şans," dedi meşe, "ama senin için sıkıntılı olacak herhalde."

"Neden?"

"Çünkü Düzenbaz Huş'a dikkat etmelisin. Sinsi Huş acayip bir ağaçtır, hain çetesinin şapkalarını tekmeleyip uçurman pek hoşuna gitmeyecektir."

"Ama burada, seninle güvendeyim, değil mi?"

"Tabii ki, ama çatalımda sessizce gizlenmelisin."

"Nereye gidiyoruz? Evime gidip her şeyin yolunda olup olmadığına bakabilir miyiz?"

"Kayın kulübeyle ilgilenir. Bizim çamura gitmemiz lazım."

"Çamura mı?"

"Ormandaki yapışkan, ıslak geçit. Çamuru pek sevmiyorum."

Alan güldü.

"Biz oraya bataklık diyoruz," dedi.

"Evet ama çamur daha güzel. Daha yoğun ve yapış yapış."

"Kuşları sever misin Meşe?"

"Evet kuşları severim. Bazı türlerini."

"Eminim kargaları, ördekleri ve leylekleri seviyosundur."

Geniş Meşe şaşırımış gibiydi.

"Çok zekisin Jack. Kargaları, ördekleri, leylekleri, kerkenezleri ve tarlakuşlarını severim. Peki sen nereden anladın?"

"Şans işte," dedi Alan neşeyle.

Açık alanda hızla ilerlediler. Alan yaprakların arasından çevreye baktı ama nerede olduklarını anlamak çok zordu. Karşılarında olması gereken büyük ağaçlık alan yok olmuştu, çitler bile gitmiş, geride sadece daha önce nerede durduklarını belirten ölü yapraklar, çalılar ve ısırganotları kalmıştı.

“Neden çamura gidiyoruz Meşe?”

“Sazlık Söğüt’ü ve Saat’e gelmeyen başka arkadaşları aramaya. Çamurdaki ağaçlar pek konuşkan değildir ama işler çok kötüye giderse bazılarını yanıma almamız gerekebilir.”

Ama bunu düşünen ilk büyük ağaç Meşe değildi. Bataklığa yaklaştıklarında bütün çevreyi yoğun bir sis kapladığını gördüler.

“Canına yandığımı!” dedi Meşe. “Bizi yutacak kadar yoğun bir çamur.”

Alan, “Siste göremez misin?” diye sordu korkuyla.

“Hayır.”

Yavaşlamışlardı, sis etraflarını saran bir duvar gibiydi.

“Bu Dişbudak’ın numaralarından biri,” dedi Meşe. “Karanlığı sever o, sıkıcı Bay Dişbudak.”

Alan “Ama herhalde ağaçlar sis oluşturamıyor,” dedi.

“Dişbudak yapabilir,” dedi Meşe. “Benim, Kayın’ın,

Akçaağaç'ın ya da Sedir'in de çamura bulaşamayacağıımızı biliyor. Büyük ağaçlara engel olmak için yapmış bunu."

Meşe dikkatlice ilerleyip arada bir sesleniyordu.

"Söğüt! Benim, Meşe!"

Etraflarında diğer ağaçların durduğunu belli belirsiz görebiliyorlardı ama kimse seslerine cevap vermiyordu.

Meşe, "Geri dönüyorum," dedi ve arkasını dönüp bayırdan çıkmaya başladı. Ama artık o da Alan'ın gördüğünden fazlasını göremiyordu. İndikleri çok da eğimli olmayan bayırdan geri çıkacağına, yüksek bir yamaca gelmişti. Düşündüğünden daha yüksekti burası.

"Sıkı tutun Jack," diye bağırdı ve Alan, ağacın yamacın tepesine ulaşmak için bir anda havaya zıpladığını hissetti.

Ama Meşe başarılı bir atlayış yapmak için fazla iri ve ağırdu. Bayırın yarısına bile gelemeden yere düştü; birbirlerine dolaşmış köklerinin tutunması imkânsızdı. Ağaç geri geri sendelemeye başladı.

Meşe boylu boyunca yere serilmekten son anda kurtuldu. İki yana sallanıp, yalpalayıp bir şekilde yamacın dibine inebildi ve orada doğrulup dik durdu.

"Ucuz kurtulduk Jack," diye seslendi neşeyle.

Ama Alan onu duymadı çünkü orada değildi. Geniş Meşe yere indiğinde çocuk, durduğu yerden sapanla atılmış gibi fırlamış ve kendisini kolaylıkla boynunu kırabilecek bir yolculuğun ortasında, havada uçarken bulmuştu. Bataklık olmasaydı, boynu kırılırdı de.

Çamur

Alan, sert yere çarpacağına, şap diye, neredeyse bir metre derinliğinde kirli suyun içine düştü. Boğulur gibi oldu, tükürükler saçtı ama bu, sadece bir su birikintisiydi ve sağa sola salladığı kolları kısa süre sonra kendisini suyun dışına çekmek için güç alabileceği kadar sağlam toprağa çarptı.

Can havliyle "Meşe!" diye bağırdı ve sendeleyerek Meşe'nin olduğunu sandığı yere doğru gitmeye başladı. Fakat kısa bir süre sonra bataklık gibi bir çamur bacaklarını yakalayıp çekmeye başladı.

O sırada Meşe'nin sesini duydu.

"Alan! Alan!" diye bağııyordu. "Buradayım!"

Alan bataklıktan çıkıp sese doğru gitmek için kendisini çekti. Demek Meşe onun için geri gelmişti! Meşe'nin arkadaşı olduğu için göğsü kabardı.

Bastığı toprak biraz daha kuruydu şimdi.

“Hadi gel Alan,” dedi ses yeniden.

Bu ses boğuk ve biraz tuhaftı, ama bu sis yorganının altında her şey tuhaftı zaten.

Ağaç karşısında belirince çocuk ona doğru koşmaya başladı. Neredeyse ağacın dallarının altına gelmişti ki, içindeki huzursuzluk –bir şeylerin ters gittiğinin farkına varıp bunun ne olduğunu anlamak için etrafa bakınan huzursuzluk– sonunda aradığını buldu.

Çocuk olduğu yerde durdu.

“Benim adım ne Meşe?” diye bağırdı.

“Alan, tabii ki. Hadi gel küçük Alan.”

Alan arkasını dönüp kaçmaya başladı. Koşarken ağacın en alttaki dalları yüzüne sürtündü.

Meşe olsa, ona Jack derdi. Bu, Meşe değildi ve Alan kim olduğunu çok iyi biliyordu. Yakına geldiğinde Bay Dişbudak'ın rutubetli, soğuk sesini tanımamak imkânsızdı.

Alan koştu, zıpladı, ayağı takıldı, tökezledi ve üçüncü defa düştüğünde kendisini başka bir ağacın dallarının altında buldu. Peki bu seferki kimdi? Belki de bu, Gümüş Huş'tu.

Ama Alan içten içe bunun doğru olmadığını biliyordu. Üzerine düşen gölge karanlık ve yoğundu, karşısındaki gövde ise gece gibi siyahtı. Arkasını dönüp

yeniden Bay Dişbudak'ın kollarına koşmayı göze alamadı. Olduğu yerde kalıp dikkatlice seslendi.

"Kim var orada?" dedi.

"Benim," dedi kalın, hüzünlü bir ses.

"Sen kimsin?" Alan bu sesteki de pek hoşlanmamıştı.

"Ben Porsuk'um," diye cevapladı ses.

"Porsuk musun? Hayır, değilsin! Kimsin bilmiyorum ama bir porsuk değilsin."

Alan korkmuyordu ve öfkelenmeye başlamıştı. Kurnaz ağaçlarla, bataklıklarla dolu bu şaşırtıcı, sisli dünyaya kızılıyordu.

"Bir porsuk değilim. Porsuk'um," dedi ağaç sertçe.

"Bilmece gibi konuşma. Sen hayvan değilsin. Kimsin?"

"Ne kadar kaba ve huysuz bir çocuk! Ben porsuk ağacıyım; kutsal kilise ağacı ve püren ağacı da derler bana."

Alan hatırlayınca gülmeye başladı. Kilisenin bahçesinde bir sürü büyük porsuk ağacı vardı. Meyveleri zehirliydi, annesi söylemişti. Belirli bir kokuları vardı, yaşlı ve küflü gibiydi.

"Peki sen kimin tarafındasın?" diye sordu çocuk.

"Kimsenin tarafında değilim. Ben haklının ve gerçeğin tarafındayım."

Bu, kulağa iyi geliyordu ama Alan söylenme biçiminden hoşlanmamıştı.

"Yani Meşe'nin ve Kayın'ın yanındasın, öyle mi?" diye sordu.

"Söyledim ya. Ben kimsenin tarafında değilim. Benim kendi işim var."

"Siste görebiliyor musun?"

"Tabii ki. Bütün yollar bakanın içindeki ışıkla aydınlanır."

"Buradan çıkmama yardım edebilir misin?"

"Eğer kalpleri temizse, benden yardım isteyen herkese yardım ederim."

Alan durup bunu düşündü. Kalbi ona hiçbir zaman çok temiz gelmemişti, ama belki başkaları bunu anlamazdı.

"Tamam o zaman," dedi. "Tırmanabilir miyim?"

"Tırmanmak mı? Tabii ki hayır. Sen olduğun yerde kal. Zaten tırmanmayı beceremezsin de, çünkü gerçeğe giden yol sert ve dikenlidir."

"Ama tırmanmama izin vermezsen bana nasıl yardım edeceksin?"

"Sana yardım edeceğimi söylemedim. Kendi işim olduğunu söyledim. Ağaç Zamanı kutsal bir porsuk ağacı için önemli bir zamandır. Gidip bütün ağaç dostlarımı ziyaret etmeli, onlara destek olmayı önermeliyim."

"Köstek olmayı mı?"

"Evet, destek. Yardım, nasihat, rehberlik. Benim görevim bu."

"Benim ihtiyacım olan da bu."

Porsuk ağacı bir an durup düşündü.

"Ama sen ağaç değilsin."

"Ne fark eder ki? 'Kalbi temiz olan herkes' dedin."

"Kalbi temiz olan bütün ağaçlar demek istedim."

"Meşe'nin kalbi temiz mi?"

"Hayır. Fazla kaba ve küstah."

"Kayın?"

"Hayır. Fazla kibirli ve mağrur."

"Dişbudak?"

"Hayır. Dişbudak kurnaz ve kıskançtır."

"Peki ya Gümüş Huş?"

"Tanrım, hayır. Tuhaf ve tekinsizdir. Aman aman. Huş iştel!"

"Kim o zaman?"

"Eh, Fındık sanırım. Biraz boş olsa da tatlıdır. Sedir de iyidir ama çok bencildir. Küçük ağaçların bazıları yeteri kadar masumdur ama onların da kusurları var. Onlara doğru yolu göstermek gerek."

"Kusursuz olanlar sadece kutsal porsuklar galiba."

"Aynen öyle. Tabii ki. Bunu anlamana sevindim."

"Ama bu demek ki, sadece kendinize yardım edebilirsiniz."

"Yanlış. Çok yanlış. Bir porsuk yardıma ihtiyacı olan herkese yardım etmelidir, yaramazlık yapanlardan daha fazla yardıma ihtiyacı olan da yoktur."

"Ben yaramaz olduğumu söylesem bana da yardım eder misin? Yani yardım edecek başka biri yok, değil mi?"

Alan, Kutsal Porsuk'un güzel sözleri yapılan iyiliklerden daha çok sevdiğini anlamıştı. Kendisine yardım etmesini sağlamanın tek yolu Porsuk'u bunun için kandırmaktı.

"Demek sen yaramaz bir çocuksun, öyle mi?"

"Evet."

"O zaman bir daha asla yaramazlık yapmayacağına söz verirsen sana yardım edebilirim."

"Söz veriyorum."

Bu sözü vermek çok kolaydı çünkü tutulması imkânsızdı.

"Çok güzel."

"Tırmanayım mı?"

"Tırmanma. Gövdeme yaklaşıp benimle birlikte yürüyebilirsin. Bana dokunamazsın ve ancak seninle konuşulduğu zaman cevap verebilirsin."

"Beni sisten çıkarıp bildiğim bir yere götürebilirsen..."

"Sana nasıl yardım edeceğime ben karar veririm. Sen sessiz kalacaksın. İşimi yaparken rahatsız edilmeliyim. Yola çıkalım."

Sis hâlâ yoğundu; nereye gittiklerini anlamak imkânsızdı. Kutsal Porsuk yavaş hareket ediyordu ama nereye gittiğini görmekte bir sorun yaşamıyor gibiydi.

"Sis yoğunlaşıyor," dedi Alan.

"Sessiz ol."

Bitmeyecek gibi gelen bir süre ağacın sert gövdesinin yanında yürüdüktan sonra çocuk, "Lütfen, Kutsal Porsuk, ben eve gitmek istiyorum," dedi.

"Ev! Nereye gitmek istediğin konusunda hiçbir fikrin yok. Ev sadece bir sözcük. Sen evin, içinde aile ve sıcak yatak olan bir yer olduğunu sanıyorsun ama biliyor musun, kendime sorarım ben, ruhun evi neresidir? O eve giden yolu biliyor musun?"

"Bilmiyorum, ama..."

"Sessiz olmanı söyledim."

Ruhun evi kulağa hiç hoş gelmiyordu, hayaletli bir şato geldi Alan'ın aklına. Alan Kutsal Porsuk'un yanından ayrılma zamanının gelip gelmediğini düşündü ama etraflarını sıkıca saran sise bakıp daha zamanın gelmediğine karar verdi. En azından bir yere gidiyor-

lardı ve en azından bu arada Bay Dişbudak'tan uzak, güvendeydi.

Porsuk durup, "İşte geldik," dedi.

"Nereye?"

Sis daha da yoğunlaşmıştı.

"Artık vedalaşabiliriz ve sen de bana teşekkür edebilirsin."

"Ne için teşekkür edeceğim? Benim için hiçbir şey yapmadın."

Porsuk alaycı alaycı güldü.

"Ah, aslında yaptım," dedi. "Seni sisin tam ortasına getirdim. Buradan başlamalısın. En karanlık, en zor yerden. Böyle olması şart, görüyorsun ya, ama bunun nedenini anlamak için daha büyük ve daha akıllı olman gerekiyor. Yaramaz olanlar yaramazlıklarını bir anda bırakmayı beklememeliler, biliyorsun. Işığa doğru yapacakları yolculuğa başlamak için en zor yerin tam ortasında durmalılar. Ancak o zaman kurtarılmayı umabilirler. Hoşçakal."

"Dur! Neredeyim ben? En azından bunu söyle bari."

"Nereye gitmek istediğini bile bilmezken sana nerede olduğunu nasıl söyleyebilirim ki?" dedi porsuk anlaşılmaz bir ifadeyle.

Şaşırtıcı bir hızla arkasını dönüp sisin içinde gözden kayboldu.

Yalnız Kızılağaç

Tamamen kaybolmuş ve yalnız kalmış olan Alan sisin içinde, olduğu yerde durup titredi.

Bir süre sonra kulaklarına gelen bir sesi ayırt etti. Aynı anda her yönden geliyormuş gibi duyulan ve git-tikçe yükselip alçalan hışırtı, sürtünme, gümbürtü ve gürültüydü bu.

Alan'a bu sesi çıkaran her neyse, sanki uzakta bir yerde toplanıyor, sonra ona doğru hızla gelip yanın-dan geçiyor ve tekrar toplanıyormuş gibi geldi. Kutsal porsuk onu nereye getirmişti böyle?

Sonra bir anda, duyduğu sesin nehrin sesi olduğunu anladı; nehrin çok acelesi vardı ve çok yakındaydı.

Yine de nerede olduğunu anlayamıyordu. Suyun sesiyle sis birbirlerine dolaşmış, etrafında girdap gibi dönüyorlardı sanki. Hatta nehrin tam ortasında, ufak

bir adacıkta duruyormuş, herhangi bir yöne tek adım atarsa kendisini akıntının içinde bulacakmış gibi geliyordu. Bu yüzden hiç hareket etmeden bağırdı.

"İmdat!"

"O ne?" dedi arkasında bir ses. "Biri bir şey mi dedi?"

Alan kimin konuştuğunu görmek için döndü ama hiçbir şey göremedi.

"Kim var orada?" dedi ürkekçe.

"Ne oldu, beni göremiyor musun?" dedi ses. Tok, tatlı ve miskin bir sestti. Net, insanı rahatlatan bir sestti.

"Hiçbir şey göremiyorum," dedi Alan. "Nehrin ortasındaım ve sisten başka bir şey göremiyorum. Sen neredesin?"

Ses, "Burada, her zaman olduğum yerdeyim," diye cevap verdi. "Sen de nehrin ortasında değilsin. Nehir *şuracıkta*, ben de *buracıktayım*."

"Sen bir ağaç mısın?"

Odunsu bir kahkaha duyuldu.

"Ben bir ağaç mıyım? Şöyle diyeyim: Senin bir çocuk olduğun, nehrin nehir olduğu, sisin sis olduğu kadar ağacım ben de."

"Sana yaklaşabilir miyim? Suyu düşmeden yani."

"İstediğin kadar yaklaş. Başın belada gibi görünüyor ama nedenini bilemiyorum. Her şey çok basit

ve dostane. Nehir seni yemez, sis seni yemez, ben de kesinlikle seni yemem. Ama balığa çıkmak için tuhaf bir gün seçtiğini de söylemeliyim.”

Alan sesin geldiği yöne doğru dikkatlice birkaç adım attı.

“Balık tutmak için gelmedim!” dedi. “Şimdi Ağaç Zamanı ve ben eve gitmek istiyorum ama gidemiyorum çünkü siste kayboldum.”

“Ah, tabii. Ağaç Zamanı,” dedi ağaç hiç heyecanlı gelmeyen bir sesle. “Bana sorarsan gereksiz işler. Senin balık tutmak için gelen bir çocuk olduğunu sandım. Çocuklar buraya sadece bu iş için gelirler. Bazen olta-ları bana takılır ve takıldığı yerde bırakırlar ama keşke öyle yapmasalar. Yine de genel olarak onlara karşı değilim. Kendilerince nehri seviyor gibiler. Demek sen buraya balık tutmaya gelmedin. Evine gitmek istiyor-sun ve siste göremiyorsun. Oysa gerçekten, hiç sorun yok. Sis er ya da geç dağılacak, her zaman olduğu gibi. Bir süre burada dur, sonra eve gidersin.”

“Ama sis uzun süre devam edebilir.”

“Edebilir, ama muhtemelen etmeyecektir. Daha önce dağılmasa da Ağaç Zamanı’nın sonunda kesinlikle dağılacaktır.”

“Ağaç Zamanı’nın sonunda! O kadar uzun sürebilir mi?”

"O kadar dediğin ne kadar?"

Bu sorunun mantıklı bir cevabı yoktu. Zaman durmuştu. Sadece ağaçlar hareket ediyordu. Ve Alan. Bir de nehir.

Düşünceli düşünceli, "Sonsuza kadar süremez herhalde," dedi, "çünkü nehir hâlâ akıyor. Bu da zamanın tamamen durmadığı anlamına gelir. Sadece *durmuş gibi* geliyor."

İlk defa ilgilenmiş gibi görünen ağaç, "Bu çok zekice bir düşünce genç adam," dedi. "Bir nehir bile sonsuza kadar akmaz. Bu olağanüstü, hayat kaynağı, değişken nehir bile sonsuza kadar akmayacak. Ama pek çok insan bunu düşünmezdi. Sadece benim gibi ağaçlar bir yerde dururlar ve izleyip düşünürler. Etkilendim. Senin adın ne?"

"Alan. Ya da... istersen Jack."

"İki isim! Vay canına. Kulağa çok abartılı geliyor. Ben tabii Alan'ı tercih ederim. Jack, biraz kuru ve sert bir isim. Pek *sulu* değil, anlarsın ya. Ama Alan güzel, akıcı bir isim. Benim adım da böyledir tabii."

"Sen siste görebiliyorsun, değil mi? Beni eve götürür müsün, lütfen?"

"Ah, korkarım bu imkânsız. Ben *hiçbir zaman* hareket etmem."

"Ağaç Zamanı'nda bile mi?"

"Bu epey saçma bir soru. Pek etkilenmedim. Ağaçlar sadece Ağaç Zamanı'nda hareket ettiklerine göre Ağaç Zamanı'nda *bile* diyemezsin, değil mi?"

Alan'ın aklı karışmıştı.

"Eminim haklısındır ama lütfen, bu seferlik hareket edip beni eve götürür müsün?"

"Benim kim olduğumu biliyor musun?"

Alan ağacın yanına gidip yukarı, sisin içinde kaybolan dallara ve yapraklara baktı dikkatle.

"Hayır, senin kim olduğunu bilmiyorum. Zaten seni pek iyi göremiyorum."

"Ben Kızılağaç'ım. Yalnız Kızılağaç derler bana. Benden bahsettikleri zamanlarda yani. Ama benden pek sık bahsettiklerini de sanmıyorum. Neyse, yalnız demelerine bozulmuyorum. Kulağa, kendi başıma olmaktan hoşlanmayabilirmişim gibi geliyor."

"Bütün kıızılağaçlar yalnız mıdır?"

"Hiçbir fikrim yok. Yerimden kıpırdamadığım için diğerlerinin ne yaptığını ya da yapmadığını bilmiyorum ve umursamıyorum. Bütün çocuklar balığa çıkar mı?"

"Hayır, hepsi değil."

"Ama bazıları bunu çok sever, değil mi?"

"Evet."

"İşte bak, gördün mü? Aynı şey. Bütün kıızılağaçlar da yalnız değildir ama bazıları bundan çok hoşlanır."

"Ağaç Zamanı'nda dolaşmak isteyeceğini düşünmüştüm."

"Neden?"

"Başka bir manzaraya bakmak, nehrin farklı bir yerini görmek için."

"Başka bir manzara istemiyorum, nehrin bu kısmından da son derece memnunum. Ben onu tanıyorum, o beni tanıyor. Bana ihtiyacım olan her şeyi veriyor, ben de karşılığında ona..." Kızılağaç sessizliğe büründü.

"Sen ona ne veriyorsun?" diye ısrar etti çocuk.

"Ben ona sevgimi veriyorum," dedi kızağaç neredeyse fısıldayarak. Ama bu konulardan bahsetmeyi sevmediği belliydi; farklı bir havada devam etti. "Buradaki her şeyi seviyorum, başka bir yeri bu kadar sevebileceğimi düşünemiyorum. Derinliklerini ve sığ yerlerini, girdaplarını ve durgun sularını seviyorum. Nehri kabarıp hızlı aktığında da alçalıp yavaşladığında da seviyorum. Süzüldüğünde seviyorum. Suları taşıdığına da seviyorum. Yusufçukları, yalıçapkınlarını, tembel kefalleri ve parlak akbalıkları seviyorum. Kanolardan pek hoşlanmıyorum. Şimdi, sen burada olduğun ve belli ki, benim gibi burada kalmak istemediğin için bana köklerimi yerlerinden söküp bilmediğim, yabancı ve kuru topraklara gitmekle uğraşmam için iyi bir sebep söyle."

"Yaşlı Karaağaç öldü," diye söze girdi çocuk.

"Büyük talihsizlik," dedi Kızılağaç.

Sonra Alan Meşe'yi, Huş'u, Dişbudak'ı ve kızgın alıçları anlattı.

Kızılağaç, "Büyük ağaçların entrikaları," diye yorumladı bunları.

"Ama evimi yerle bir edecekler."

"Başka bir ev bul. Daha iyi, nehre daha yakın bir ev."

"Ama görmüyor musun," dedi çocuk ümitsizce, "sorun da bu işte. Burası senin için neyse, evim de benim için o. En sevdiğim yer. Odamı, eşyalarımı, yemekleri, bahçeyi, yolları ve salıncağı seviyorum. Ben... ben orayı seviyorum işte."

Kızılağaç suskundu.

"Anlıyorum. Evet, bunu anlıyorum. Tuğla duvarlar ve bir bahçe nehre kıyaslanamaz bile, haliyle, ama ne demek istediğini anladım."

"Birinin nehrini yok edeceğini düşün."

"Hiç kimse bunu yapamaz."

"Evet yapabilirler. Zehirleyebilirler, baraj kurabilirler ya da başka bir yöne akmasını sağlayabilirler."

"Birileri buna cesaret ederse, ben... ben..."

"Nehir için savaşırısın, değil mi? En azından Ağaç Zamanı'nda."

"Savaşırım."

“Ben de savaşmak istiyorum. Lütfen bana yardım et Yalnız Kızılağaç.”

Uzun bir sessizlik daha oldu.

“Tamam. Yardım edeceğim. Ama nehirden ayrılmam. Onu bir daha bulamayabilirim. Senin için kendimi topraktan söküp akıntıya atlayacağım. Sen de üstüme atlarsın, sisten çıkana kadar birlikte yüzeriz. Sonrasında kendi başının çaresine bakarsın.”

Alan bu planda bir boşluk görebiliyordu ama önce bunu söylemek istemedi. Fakat Kızılağaç ona çok büyük bir iyilik yapıyordu ve dürüst davranmamak haksızlık olurdu.

“Geri nasıl döneceksin Kızılağaç?”

Kızılağaç güldü.

“Pek rahat yürüyebileceğimi sanmıyorum,” dedi, “çünkü daha önce hiç denemedim. Ama sanırım akıntıya kapılmadan, nehirden yukarı doğru yavaş yavaş, kürek çeker gibi gelebilirim. Bir sürü küreğim var.”

Anlaşmışlardı. Alan geride dururken Kızılağaç kendisini titretip biraz sallanarak köklerini gevşetti, toprağın hemen altından bir emiş sesi geldi, arkasından bir dizi şapırtı duyuldu ve köklerin oluşturduğu kocaman ağ, ıslak topraktan kurtuldu.

Sonra, Kızılağaç bir şey söylemeden, aniden nehre atladı.

“Atla!” dedi şakırtı gibi, guruldayan bir sesle.

Alan atladı ve bir an sonra suyun üzerinde duran kızılağaçın üzerine çıktı.

Yine ıslanmış, baştan aşağı çamura bulanmış, eşofmanının her tarafı yırtılmıştı ama Kızılağaç'ın gövdesinde, bacaklarını yanlardan sarkıtmış oturarak akıntıyla beraber güzel bir yolculuk yaptı.

Hızlı ilerledikleri söylenemezdi. Akıntıyla beraber bir o yana bir bu yana gidiyorlar, bir bu kıyıya bir o kıyıya çarpıyorlardı; bin türlü ıvır zıvır Kızılağaç'ın köklerine ve dallarına takılıyordu. Alan yanlarında yüzen bir tahtayı yakalayıp kıyılardan uzak durmak için kullandı.

Kızılağaç çok eğleniyordu.

“Demek yüzmek böyle bir şey,” dedi.

Sesi hâlâ guruldar gibi çıkıyordu; neredeyse tamamı suyun yüzeyinin altındaydı ama bunu dert etmiyordu.

“Altta nehir, ileride nehir, geride nehir, iki yanda nehir,” dedi halinden memnun.

Çocuk gülerek “Ama bana kanoları sevmediğini söylemiştin,” dedi.

Kızılağaç'ın cevabı “Fikrimi değiştirebilirim,” oldu.

“Şimdi sırtüstü mü gidiyorsun yüzüstü mü?” diye sordu Alan.

"Hem öyle hem böyle," dedi kızılağaç. "Benim arkam ve önüm yok."

"Peki aşağı mı bakıyorsun yukarı mı? Nasıl görüyorsun sen? Gözlerin var mı?"

Daha önce, Geniş Meşe'yle yolculuk yaparken de bunu merak etmişti ama sormayı unutmuştu.

"Bir sürü," dedi kızılağaç. "Herhalde yirmi otuz kadar vardır; ki, başka ağaçlarla kıyaslarsan ben çok büyük sayılmam."

"Ufak budakları ve çatlakları mı kastediyorsun?"

"Biz oralardan görürüz," dedi Kızılağaç.

Alan yirmi gözle görmenin nasıl bir şey olduğunu anlamaya çalıştı. Düşüncesi bile başını döndürüyordu.

Kızılağaç "Sis dağılıyor," dedi.

Alan kürek çekmeyi bırakıp çevrelerinde açılmakta olan sis örtüsüne baktı. Nehrin üzerinde, sağda solda ince sis birikintileri vardı.

Karşılarında daha katı bir cisim belirmişti.

"Dikkat et Kızılağaç! Karşıda bir köprü var!"

Ama sorun köprü değildi. Sorun köprünün altındaki su bendiydi. Nehir burada bir anda aşağı doğru hızlanıyordu; değil üzerinde yolcu taşıyan yetişkin bir kızılağaç, bir kano için bile uygun bir yer değildi burası.

"Bir bent var Kızılağaç! Kıyıya git!"

Ama Kızılağaç köprüye doğru hızlanırken sadece

suyun çağılısını duyuyordu; zaten bendin ne olduğunu da bilmiyordu. Neşeyle hızlı akıntıya daldı.

“Demek kano yapmak böyle oluyor!” diye bağırdı.

Eh, bir açıdan böyleydi. Ama Kızılağaç bir kano-cunun hiç unutmaması gereken bir şeyi bilmiyordu: Köpüklü suyun derinliğini kontrol etmeyi.

Köprünün altında, ortada takıldı. Bu geçici bir duruş değildi, kesin olarak, geri dönüşü olmadan sürtünerek durmuştu. Kızılağaç’ın ilk yolculuğu sona ermişti.

Alan artık nerede olduğunu biliyordu. Yeni arkadaşını zor durumda bırakmak istemiyordu ama eve gitmek zorundaydı.

“Sen koş,” diye guruldadı Kızılağaç. “Beni merak etme. Bir yolunu bulurum.”

Dalları akıntıya karşı çabalamaya, kürek çekmeye başlamıştı bile.

“Emin misin?” diye sordu çocuk.

“Beni merak etme dedim ya. Yaşlı nehir ve ben çok uzun zamandır arkadaşız. Bunu çözenin bir yolunu buluruz. Eve döneceğim. Sen acele et de küçük sorunla ilgilen.”

Kızılağaç’ın büyük dallarından biri köprünün kemerine uzandı. Alan bu dala tırmanıp yola çıktı.

“Hoşçakal Kızılağaç. Teşekkür ederim,” dedi aşağı eğilip.

"Güle güle. İyi şanslar," dedi Kızılağaç. "Teşekkür gerek yok. Bu yolculuğu kaçırmazdım. Artık nehrin değerini daha iyi bileceğim. Bu kadar eğlenceli ve... güçlü olduğunu hiç bilmezdim. Bir gün gelip beni yerimde ziyaret etmeyi unutma."

Düzenbaz Huş

Alan eve doğru yürümeye başladı. Sis dağılmıştı ve yolu biliyordu ama etrafta ağaçlık ya da çalılık, hiçbir şey olmadığı için çevre çok farklı görünüyordu. Etrafta hareket eden tek tük ağaç vardı; hepsi onunla aynı yöne gidiyor gibiydi.

Isınmak için yavaşça koşmaya başladı, sonra o sırada evinin başına neler geliyor olabileceğini düşünüp hızlanabildiği kadar hızlandı.

Sonunda, neredeyse nefessiz kaldığında alçak bir tepeciğin en üst noktasına geldi ve gözlerini karşısındaki yere dikti. Yolun iki yanında da yüksek bayırlar vardı. İşte şapkalı mantarlarla burada karşılaştı.

Yolun karşısında dipdibe duran bir kalabalık vardı; bir anda sağdaki ve soldaki bayırda daha fazlası da ortaya çıktı.

Alan arkasını döndü. Her tür şapkalı mantar ve mantar bayırlardan ona doğru hızla geliyordu. Mantar orduları. Etrafı sarılmıştı.

Şapkalı mantar ordusundan kimse konuşmuyor, emir vermiyordu. Ama hepsi ne yapacağını biliyordu. Dört bir yandan etrafını sardılar ve büyümeye başladılar.

Olamaz! diye düşündü çocuk.

Bu sefer sihirleri hemen etkisini gösterdi. Ne baş dönmesi, ne atlıkarınca ne de kaçma şansı vardı. Alan bir anda kendisini buluta benzer bir şeyin üstünde buldu; etrafında yüzler vardı. Kimi uzun ve sarkık, kimi neredeyse yusuvarlak, kimi ateş kırmızısı, kimi kıpkırmızı, kimi pembemsi, kimi kahverengiye dönük, kimi bembeyazdı ve hepsinin şapkası, başlığı ya da kukuletası vardı. Şapkaların, başlıkların ve kukuletaların nerede bittiğini, yüzlerin nerede başladığını anlamak imkânsızdı.

Alan'ın üzerinde oturduğu şey buluta benziyordu; kabarık, güven vermeyen bir şeydi ama aslında daha çok bir su yatağı gibiydi; Alan hareket ettikçe bir tarafı iniyor, öbür tarafı kalkıyordu.

Dünya da şekil değiştirmişti. Artık düz değildi. Ufuk çizgisi görünmüyordu. Yüzler tırmanıp etrafını sardılar; Alan başını kaldırdığında gökyüzü yerine mantarların

şapkalarının altındaki çizgilerle dolu devasa bir kubbe gördü. Sanki duvarları mantar-suratlardan, göğü mantar şapkasından oluşan dev bir mantarın içindeymiş gibiydi. Nedense her şey ona çok komik geldi ve arkasına yaslanıp gülmeye başladı.

Ama ne gülmek!

Bu lastiksi, süngersi, şırıltılı ses onun sesi miydi gerçekten?

Yeniden kakhaha attı, sonra bir kere daha kocaman, titrek bir kakhaha havuzuna yuvarlandı ve o sırada etrafındaki yüzlerin de güldüğünü fark etti. Uzun, sarkık suratlar bile gülüyordu, devasa mantar dünyası büyük bir kakhahaya boğulmuştu.

Alan'a yakın duran yüzlerden biri konuşmaya başladı.

"Güzel bir kakhahası var!" dedi. Arkasından bir koro "güzel kakhaha, güzel kakhaha, kakhaha, kakhaha, kakhaha," diye devam etti.

Alan yeniden güldü ve birkaç kez kurtmantarı yatağında yukarı aşağı zıpladı. O ne kadar gülerse etrafındaki yüzler de o kadar gülüyordu; Alan bir kakhaha balonunda olmanın ne demek olduğunu anladı.

Sonra, âniden etrafını saran her şey durdu, sadece o gülüyordu. Kendi kendine kikirderken biraz aptal hissetti.

Yanında başka bir yüz öne çıktı.

"Gol!" diyerek bir şeyi hatırlattı.

"Gol, gol, gol!" dedi koro.

Sesleri şimdi sıkıntılıydı, uzun bir inleme gibiydi.

Alan hatırladı. Küçük, kırmızı beyaz şapkalı mantarları tekmelerken "Gol!" diyordu. Neden ona tuzak kurduklarını, neden burada olduğunu anladı.

Şimdi kimse gülmüyordu. Hatta Alan sessizce ağlıyordu.

"İşte böyle, golcü, fırk," dedi başka bir surat.

"Fırk, fırk, fırk."

"Neredeyim ben?" dedi Alan güçsüz bir sesle.

"Mantar Bulutu," diye cevap geldi.

"Bulut, bulut, bulut," diye şakıdı koro.

Alan ağlıyordu çünkü bu taşkın, hareketli, lastiksi dünyadan nasıl kurtulacağını bilmiyordu. Sonra, bir anda yüzler şişip akmaya başladı. Alan yüzlerinden gözyaşlarının süzüldüğünü gördü, sarkık yüzlerden ve yuvarlak yüzlerden. Sonra hepsi şişerek bir araya geldiler ve hepsi yukarı çıktılar ya da kocaman şapkalı mantar başlığı yere indi ve Alan kendisini yerde otururken buldu; sırtında bir şey vardı.

Bu bir ağaç gövdesiydi, Alan arkasını döndüğünde gövdenin açık gümüşü renkte olduğunu, bazı yerlerinin ince kâğıt gibi soyulduğunu gördü. Bu, Gümüş Huş'tu.

Sonra, ağacın tekdüze sesini duydu.

*"Anlamak zor, anlamak zor
Nasıl kaçabildiğini mantarların sihrinden
Ama düşünmediği bir şey var, KURTULMAK
ZORDUR BENDEN."*

Alan yavaş yavaş Gümüş Huş'un gövdesinden uzaklaşmaya başladı. Yola yakın bir yerdeydiler, tuzağa düştüğü yerden fazla uzak değillerdi. Dikkatlice ayağını kaldırıp koşmaya hazırlandı.

"Kaçmanın bir anlamı yok,"

diye şakıdı Gümüş Huş neşeyle,

*"Çünkü ben geceyle gündüz arasındaki zaman
kadar hızlıyım.
Hiç anlamı yok, hiç anlamı yok,
Çünkü ben en hızlıyım."*

Âniden Alan'ın arkasından çıktı, hızla yolun karşısına geçip geri döndü ve yine tepesinde dikildi.

*"Yolun kıyısına gelip gittim,
Zıplayıp atladım, vardım döndüm.
Dünyayı tanıyorum, rüzgârını kullanıyorum,
Kimse geçemez beni yanımda böyle dostlarla.
Gittim ve döndüm, geldim ve vardım,
Ne anlattığımı görmek istiyorsan sakın kıpırdama."*

Alan neden bahsettiğini çok iyi anlamıştı. Daha koşmaya başlamadan onu yakalayabilirdi.

Dişbudak kadar zalim, kutsal porsuk gibi kaba değildi ama Meşe, ondan düzenbaz diye bahsetmişti; "Düzenbaz Huş'a dikkat et," demişti.

Alan dostça davranarak bir yere varıp varamayacağını denemeye karar verdi.

En terbiyeli küçük oğlan çocuğu sesiyle "Peki mantar dünyasından nasıl kurtuldum Gümüş Huş? Yani sırrı neydi?" diye sordu.

*"Söylememek için bir sebep yok çocuğa,
Sadece arkadaş olmak istiyorsa.
Sırrı şu ki ağlama başlamalı
Gülmenin bittiği anda."*

Alan bunun tam olarak ne anlama geldiğini çözemişti ama Gümüş Huş'un niyetini hemen anladığını

görmüştü. Kesinlikle Kutsal Porsuk'tan daha zekiydi. Ya da Geniş Meşe'den.

*"Kahkahayla gözyaşı arasındaki yolu bulunca
Mantar dünyası yok olur bir anda."*

diye şarkı söyledi Gümüş Huş.

*"Çok şanslı bir çocuksun gerçekten
Önce çok komik, sonra üzücü buldun hemen."*

Alan kendini hiç şanslı hissetmiyordu. Evinin şimdi hemen tepenin ardında olduğunu biliyordu ama kilometrelerce uzakta olsa da bir şey fark etmezdi. Gümüş Huş ondan çok daha hızlıydı, çok da zekiydi ve bir acelesi varmış gibi görünmüyordu.

"Senden kaçamam ama eve gitmek istiyorum. Beraber gidebilir miyiz Gümüş Huş?" dedi.

*"Ama bu hiç işe yaramayacak
Ben ben, sen de sen olduğça
Ben burada durdukça ve seni tuttukça,
Dişbudak ve dikenler yapacaklarını yapacak.
Seni götürürsem göreceğimizi görmeye
Meşe ve Kayın olacak orada seni serbest bırak-
maya*

*Senin özgürlüğünle benim özgürlüğüm
İki başka şey ve hep öyle kalacak
Çünkü senin özgürlüğün sana benimkiyse AĞA-
CA!"*

Huş neşeyle gülüp yerde oturan çocuğun etrafında dans etti. O dans ederken Alan'ın aklına bir fikir geldi. Çok zor bir şey değildi, belki de bunu daha önce düşünmeliydi. Ama ancak Gümüş Huş etrafında dans ederken onun biçimini fark etmişti. Dallarının hiçbiri yere yakın değildi ve hepsi yukarı dönüktü. Ayrıca hepsi kısa dallar sayılırdı.

Huş ondan hızlı koşabilirdi ama Alan kendisini nasıl durduracağını ya da yakalayacağını bilemiyordu.

Daha fazla düşünmedi. Kalkıp koşmaya başladı.

Gümüş Huş hemen yanında bitiverdi; hiç çaba harcamadan hopluyordu. Sonra hızla önüne geçti, Alan ona çarpmamak için çalım atmak zorunda kaldı. Huş yine öndeydi ama Alan yeniden yana kaçtı. Bir sonraki seferde Huş'a öyle bir vücut çalımını atıp yanlış yöne gönderdi ki, futbol sahasında olsa onunla gurur duyarlardı. Ağaç yine de peşinden gelip yolunu kesiyordu ama artık bayırın tepesine varmışlardı ve Alan'ın evinin olduğu küçük vadi karşılarındaydı.

Alan hayret içinde donakaldı. Burası küçük çayır-

ları, çitleri ve çalılılarıyla bildiği küçük vadi değildi; sık bir ormandı.

O civardaki bütün ağaçlar gelmiş olmalıydı. Ortalarında bir yerde de küçük bir ev duruyordu. Eğer hâlâ yıkılmadıysa yani.

Alan bayırdan aşağı doğru koşmaya başladı.

Gümüş Huş istediği kadar etrafında koşabilirdi. Ama çocuk haklı çıkmıştı. Onu yakalamasına imkân yoktu ve ağaç sinirlenmeye başlamıştı.

Bir seferinde doğrudan Alan'a çarpıp neredeyse ayaklarını yerden kesmişti. İki kere de kökleriyle çelme takip düşürmeye çalışmıştı. Ama Alan boşuna okuldaki en iyi 11 yaş altı forvet olarak tanınmıyordu. Çalım attı, çelme taktı, sıçradı, koştu ve bir anda kendisini bir gece önce orada olmayan bir ormanın içine koşarken buldu.

On Dört Boy

Yüzlerce ağaç, dipdibe duruyorlardı. Gövdelerinin arası karanlıktı ve gökyüzü neredeyse hiç görünmüyordu.

Alan ormanın içine doğru koşarken arkasına baktı ve geride bıraktığı ağaçların arasında gümüş rengi bir şeyin kayarak ilerlediğini gördü ama huşun onu burada takip etmesinin imkânsız olduğunu biliyordu. Bay Dişbudak tarafından yakalanması da pek mümkün görünmüyordu. Etraf çok karanlıktı ve Alan ağaçların arasında küçüçüktü.

Ayrıca, ağaçlar kendi dertlerine düşmüş gibiydiler. Pek çoğu hâlâ hareket halindeydi, ağaçlığın başka yerlerine gidiyorlardı. Birbirlerini itip kakıyorlardı, dalları ve sürgünleri dolanıyordu.

Küçük bir ağaç bir dolu köküyle yanından hızla geçerken Alan da ona takılıp birkaç metre sürüklendi. Hemen ardından aynı dar açıklığa gitmeye çalışan incecik iki ağacın arasında ezilme tehlikesi atlattı.

Sonra kendisini söğütlerin arasında buldu ve burada onu fark ettiler. Bataklık söğütleri, sorgun söğüt, sazlık söğüt, bodur söğütler ve ak söğütler vardı. Alan'ın etrafında toplanmaya başladılar; onlardan kurtulmak, çıkış yolu bulmak için bir sağa bir sola gidiyordu. Ama bazılarının gövdeleri yukarı uzanmadan önce neredeyse yatay duruyordu, başkalarının gövdelerinde düğümler, kıvrımlar ve sarmallar vardı, kimilerinin dalları neredeyse yere kadar uzanıyordu ve hepsi Alan'a çelme takmaya, onu aralarına sıkıştırıp nereye isterlerse oraya götürmeye çalışıyordu.

Derken bütün ağaçlar ansızın durdu; belli ki, bir şeyi dinliyorlardı. Bir an bütün ağaçlar ölüm sessizliğine büründü.

Alan da durup ağaçların ne duyduğunu anlamaya çalıştı. Başını kaldırıp baktığında ağaçların tepe dallarının hafif bir esintiyle sallandığını gördü. Başta neredeyse hissedilmeyecek kadar hafif bir esintiydi ama çocuk izlerken şiddetini artırdı ve ağaçların tepelerinden bir uğultu yükseldi. Alan, rüzgâr kötü bir haber getirmiş gibi kaygılandıklarını düşündü.

Kötü haberin ne olduğu bir anda kafasına dank etti. Rüzgâr uyanmıştı, demek ki Ağaç Zamanı bitiyordu. Bitiyordu!

Alan bunu düşünürken önünde bir yol açıldı ve yolun sonundaki küçük evi, kendi evini gördü.

Yolun sağında ve solunda sıra olmuş ağaçlar vardı. Alan'ın sağ tarafında onunla uğraşan söğütler duruyordu. Solunda İlk Saat'te çok heyecanlanan Bodur Mürver'e tıpatıp benzeyen küçük mürverler vardı. Alan ağaçların arasındaki yolda koşmaya başladı; bazı ağaçların ona baktıklarını hissediyordu ama hiçbiri yerinden kıpırdamadı. Sanki bir şey bekliyorlardı.

Şimdi evi apaçık görebiliyordu, daha hızlı koşmaya başladı. Eve girmekten başka bir şey düşünmüyordu. Geniş Meşe'yi aramak bile istemiyordu. Sadece mutfak kapısına koşup, kapıyı açıp içeri girmek ve arkasından kapatmak istiyordu. Bir de sürgülemek.

Ama bu kadar kolay olmayacaktı. Yolun sonunda, çocukla evin arasında küçük bir ağaç topluluğu belirdi. Genç fidanlardı bunlar, ince ve hızlılardı. Alan evin önüne yerleştiklerini gördü. Yapraklarına bakarak dişbudak ağacı olduklarını anlayabiliyordu; onu bekliyorlardı.

Eğer düşünseydi Alan pek çok şey yapabilirdi. Mürverlerin arasına dalıp Geniş Meşe'nin nerede ol-

duğunu görene kadar saklanabilirdi. Ormanın içinde herhangi bir yere saklanıp dikkatlice evin diğer tarafına doğru gidebilirdi.

Ama evi çok yakındaydı. Sarı arka kapıyı bile görebiliyordu. Bu yüzden aklına gelen ilk şeyi yaptı ve eve doğru koşmaya başladı.

Dişbudak fidanları gülererek birbirlerine yaklaştılar. Alan onların işini çok kolaylaştırıyordu! Kahkahaları yaşlı Bay Dişbudak'ınkine benziyordu: Soğuk ve rutubetli.

Alan hızla atılıp etraflarından dolaşmaya çalıştı ama ağaçlar yine gülererek önünü kesmek için harekete geçtiler. Sonunda, yapacak başka bir şeyi olmadığı için dönüp onlara doğru koşmaya başladı.

Ağaçlar tekrar, daha yüksek sesle kahkahalar atarak safları sıklaştırdılar. Alan başını eğdi, gözlerini kapattı ve dar aralıklardan birine daldı. Ama son anda arkasından birinin onu çektiğini hissetti; sürgünler kıyafetine geçmiş, fışkınlar vücudunu sarmıştı. Ansızın yerden havalandı. Havalandı, havalandı, iyice yükseğe çıktı. Dişbudakların ulaşamayacağı bir yerdeydi şimdi, evden bile yüksekteydi.

Onu Fısıldayan Kayın kurtarmıştı. Gülen dişbudaklar onu yakalamak için dallarını uzatırken Fısıldayan Kayın, kayınların başında durduğu yerden hızla süzülerek gelmiş, hükümdarın karşısında selam veren uzun

boylu bir nedim gibi eğilmiş, en uzun, en kıvrak dalıyla uzanıp çocuğun ayaklarını yerden kesmişti.

Alan bir an rüzgârda titreşen yaprakları ve ağaç tepelerinden oluşan koca bir deniz gördü ve hemen sonra, hızlıca evinin çatısına indirildiğini hissetti. Aynı anda Kayın'ın hışırtılı fısıltısını duydu. "Evinin bahtı açık olsun," diyordu şarkı söyler gibi.

Çocuğu tutan fışkınlık ve sürgünler gevşediklerinde Alan aşağı düşeceğini sandı. Sonra, tam karşısında Bay Dişbudak'ın önceki gece uzanıp onu yakaladığı tavan arası penceresini gördü. Uzandı, pencerenin çerçevesini kavradı ve kendisini odanın içine çekti.

Odasını bıraktığı gibi bulmak ne garipti! Ne kadar çok şey olmuştu ama burada her şey aynıydı. Yatak örtüsü pencereyi kapatmak için yataktan fırladığında attığı yerde duruyordu. Yere saçılmış cam kırıkları hâlâ oradaydı.

Ayakları kesilmesin diye spor ayakkabılarını çabucak giyip merdivenlerden aşağı koştu. Önce annesinin, sonra Emily'nin odasına girdi. İkisi de mışıl mışıl uyuyordu. Annesinin yatağının yanında dururken uzanıp onu uyandırmak istedi ama içten içe uyanmayacağını, bunu denememesi gerektiğini biliyordu.

Tekrar tavan arasına döndüğünde sırayla dört pencereden dışarı baktı. Ağaçlar hâlâ hareketsiz du-

ruyorlardı ama sandığı gibi gelişigüzel dizilmemişlerdi. Mürverlerin ve söğütlerin arasından koşarak geçtiği yol, eve doğru dümdüz uzanan bir düzine yoldan biriydi. Ağaçlar pasta dilimleri gibi düzenli gruplar halinde duruyorlardı.

Tabii ya! Büyük Saat gelmişti. Tavan arasındaki pencerelerden görünen de tam buydu: Ağaçlardan oluşan büyük bir saat, tam ortasında da küçük ev. Ağaçlar kendi türleriyle bir arada duruyorlardı. Başlarında Bay Dişbudak'la dişbudakları gördü. Arkasında duran diğer meşelerle Geniş Meşe'yi gördüğünde kalbi mutlulukla çarpmaya başladı.

Fakat dışarıda olan hiçbir şeyi duyamıyordu. Acaba ağaçların arasında mı kalsaydım, diye düşündü. şimdi ne dedikleri konusunda hiçbir fikri yoktu. Ayrıca avazı çıktığı kadar bağırrsa bile kimse onu duyamazdı.

Sonuncu pencereye geldiğinde kulağının dibinde bir vızıltı duydu. Büyük bir ümitle arkasını döndü.

Uzun bacaklı bir turna sineği uçup pencerenin denizliğine kondu.

"Uzun bacaklı turna sineği!" diye çığlık attı çocuk. "Sen misin?"

"Tabii ki benim," dedi turna sineği, ince, metalik bir sesle. "Ağaç Zamanı'nda benden kaç tane ortalıkta dolaşır sanıyorsun? Neyse, seni arıyordum ben de."

“Gerçekten mi?”

“Sen Dişbudak’tan kurtulduktan sonra ben olduğum yerde kaldım. Biliyorsun, bizler dolaşmaktansa dinlemekte daha iyiyiz. Ben de Dişbudak’ın kovduğunda durup planlarını duymak için birkaç kulağımı kabarttım. Bataklıkta seni yakalamak üzereyken de oradaydım. Böceklerin bildiği bütün frekanslarda mesaj gönderdim ama sanırım senin dinleme aygıtların biraz... *hantal* diyebiliriz. Eğer bir uzun bacaklı turna sineği olsaydın, bağırarak koşabildiğince hızlı kaçarydın. Ama sen hiçbir şey duymadın. Yine de, bensiz iyi idare ettin doğrusu. Onun Meşe olmadığını nasıl anladın bu arada?”

“Sesi doğru değildi, yeteri kadar K sesi çıkarmıyordu ve Meşe’nin bana taktığı adı bilmiyordu. Bak sana uzun bacaklı turna sineği, dışarıda neler oluyor? Hiçbir şey duyamıyorum.”

“Sorun değil. Şimdilik pek bir şey olmuyor. Farklı gruplar kendi aralarında konuşup verecekleri oyu kararlaştırıyorlar. Ben dinliyorum tabii. Burada olduğum için şanslısın aslında. Anlaşılan böyle büyük toplantılarda birbirlerine bağırmıyorlar. Kısık sesle konuşuyorlar, sözcükler daldan dala, yapraktan yaprağa taşıyor.”

“Ama bu yıllar sürer.”

“Sürmüyor. Bu işte ustalar. Sanki ara ara bir rüzgâr esip haber taşıyor gibi.”

“Demek oylama yapılacak, savaş olmayacak.” Alan buna sevinip sevinmediğini bilemiyordu. Eğer savaşlardı devasa meşeler ve kayınlar dişbudakları ve dikenleri ezip geçerci.

“Evet, oylama olacak. Büyük Saat’in gelmesi diyorlar buna.”

Alan fısıldayarak “Peki neyi oylayacaklar?” diye sordu.

Uzun bacaklı turna sineği bir süre konuşmadı.

“Aslında bu senin evinle ilgili değil. İnsanların ağaçlara davranışları yüzünden cezalandırılmaları gerekip gerekmediğiyle ilgili. Ağaçların çoğu insanlara bir ders vermenin zamanının geldiğini düşünüyor. Bütün küçük çit ağaçları, alıçlar falan, onları budayanların kesip koparmalarından şikayet ediyor. Çamlar, ladinler ve karaçamlar hiçbir zaman tam olarak büyümelerine izin verilmediğini, insanların onları sıra sıra dikmesinden ne kadar nefret ettiklerini söylüyorlar. Lahanalar gibi, diyorlar. Diğerlerinin bir kısmı içtikleri suyun ve soludukları havanın zehirlenmesine kızıyorlar.”

Alan, “Saat bizim aleyhimize karar verirse ne olacak?” diye sordu.

"Bu kararı vermeyecekler. Evini yıkmak isteyenler sadece dişbudaklar ve dikenler."

Demek durum buydu. Bir an Alan'ın gözünün önünde evinin ve içindekilerin bahçeye saçılmış görüntüsü canlandı.

"Annemle Emily'ye ne olacak?"

"Söyledim ya. Saat bu kararı vermeyecek."

Alan parmak hesabı yapmaya başladı.

"Dişbudaklar, bir. Dikenler, iki. Çamlar, sen dedin, üç. Huşlar, dört. Porsuklar, beş. Söğütler, altı. Altı oldu bile," dedi ümitsizce.

Uzun bacaklı turna sineği porsukların ve söğütlerin kararını nereden bildiğini sordu, Alan da anlattı.

"Gördün mü işte, on iki taneden altısı çıktı bile," dedi çocuk.

"On dörtte altı aslında."

"On dört mü? Saat demiyorlar mıydı buna?"

"Bir saatte sadece on iki bölüm olmasının geçerli bir nedeni var mı?"

Alan bu konuyu düşündü.

Uzun bacaklı örümceğin aklına gelmeyen bir şeyi akıl ettiği için kendinden memnun, "Çünkü bir günde yirmi dört saat vardır," dedi.

"Peki Ağaç Zamanı'nda kaç saat vardır?" İyi bir soruydu bu. Alan tavan arasındaki odasında yaka-

landığından beri saatler mi yoksa günler mi geçtiğini bilmiyordu.

“Neyse, sonuçta on dört taneler,” diye devam etti uzun bacaklı turna sineği. “Kayın onlara ‘On dört ağaç boyu’ diyor.”

“Omuzuma çıksana Uzunbacak –sana Uzunbacak dememin bir sakıncası yok, değil mi?– gidip başka kimler gelmiş bakalım.”

Uzun bacaklı turna sineği vızıldayarak pencereden havalandı ve çok önemli bir iş yapıyormuş gibi Alan’ın omzuna kondu.

“Orası omzum değil, boynum.”

“Özür dilerim.”

Böcek çocuğun omzuna indi ve beraberce karşıdaki pencereye gittiler. Önlerinde dişbudaklar vardı, onların solunda da dikenler. Eve en yakın duran Bay Dişbudak’tı. Salıncak hâlâ tek ipiyle bağlı olduğu ağaçtan sarkıyordu.

Gülgiller ailesinden yüzlerce dikenli çalı vardı. Alıçlar, karaçalılar, akdikenler, cehrilere ve fundalar. Yerlerinde duramıyorlar, itişip kakışıyorlar, birbirlerine çarpıp tartışıyorlardı.

Dikenli çalılarının yanında, göğe uzanan ince, koyu yeşil servilerin önünde kutsal porsuklar duruyordu.

Onlardan sonra da Alan'ın tanımadığı bazı ağaçlar geliyordu.

"Onlar ne, Uzunbacak?" diye sordu.

"Unutma, ben senin gibi göremem. Dışardakiler ağaç mı yoksa bir şehir mi, bunu bile ayırt edemem. Neler olduğunu anlamak için dinlemem lazım."

"Şimdi dinlemiyor musun?"

"Dışarıda on dört ağaç topluluğu var! Ben bile hepsini aynı anda dinleyemem. Her gruba bir kanal ayarladım, sırayla dinliyorum."

"İnanılmazsın Uzunbacak! Sen bir radyosun!"

Uzun bacaklı turna sineği hakarete uğramış gibi, "Bir radyo konuşabilir mi? Bir radyo düşünebilir mi? Bir radyo uçabilir mi?" dedi. "Siz insanların en büyük sorunu sadece kendinizin akıllı olduğunu sanmanız. Bana bir radyo olduğumu söylemenin, sana bir robot olduğunu söyleyip iltifat ettiğimi sanmaktan bir farkı yok."

"Özür dilerim. Akıllı olduğunu biliyorum, sadece böyle küçük ve zayıf birinin bu kadar..."

"Narin demek istiyorsun herhalde."

"Evet. Böyle küçük ve narin birinin bu kadar çok şey yapabileceğini bilmiyordum."

"Herkesinki kendine," dedi uzun bacaklı turna sineği. "Tanıyamadığın o boy ıhlamurlar ve kuş üvezi olmalı, bu arada."

İhlamurların ve kuş üvezlerinin ne oy vereceklerini ikisi de bilmiyordu. Alan isimlerini sevmişti, bu yüzden onları dostlarının arasında saydı.

Bir sonraki pencereden görünen manzara daha iyiydi. Önde, görebileceğiniz en olağanüstü meyveliği oluşturan meyve ağaçları vardı. Elmalar armutlarla, kayısılar eriklerle, şeftaliler kirazlarla omuz omuzaydı.

Alan, "Sanırım lehimize oy verirler," dedi.

"Dürüst olmak gerekirse neden öyle yapacaklarını anlamadım," dedi uzun bacaklı turna sineği.

"Çünkü insanlar onları diyor, suluyor, onlara bakıyor."

"Umarım haklısındır."

Sırada mağrur kayınlar vardı; tabii ki dosttular. Arkalarından akçaağaçlar geliyordu. Alan, Höyük'teki Sör Akçaağaç'ın nasıl söylenen her şeye hak verdiğini hatırladı.

"Güzel," dedi. "Fısıldayan Kayın'dan sonra oy verecekler."

Sonra kabuklu yemiş ağaçları geliyordu. Alan kabuklu yemişleri, fındıkları, bademleri, cevizleri çok sevdi; aleyhine oy vereceklerini düşünemiyordu. Uzun bacaklı turna sineği de daha önce tatlı kestaneleri ve fındıkları konuşurken duyduğunu, ağaçların eskisi kadar çok budanmadıklarından bahsettiğini söyledi.

Sonraki pencereden görünen ilk grup çamlardı. Başlarında hepsinden daha uzun boylu, kocaman bir ağaç vardı.

“O kim acaba?” dedi Alan.

“Koca Kızıl dedikleri olmalı. Bir sekoya; bu civardaki tek sekoya o. Meşe’ye, ‘Dua et de Koca Kızıl sinirlenmesin’ dediklerini duydum.”

Çamlardan sonra söğütler geliyordu; aynı saat diliminde onların arkasında da Alan’ın kavak diye bildiği uzun boylu bir grup ağaç vardı.

“Söğütler ve çamlar bir arada,” dedi. “Söğütler benden hoşlanmıyor, kavakların da beni sevdiğini sanmam. Tam altlarında durduğunda bile çok uzakmış gibi geliyorlar insana.”

Yanlarında mürverler vardı. Alan, Bodur Mürver’in Meşe ve Kayın’la birlikte oy vereceğinden emindi. Sonraki pencerede ilk sırada meşeler vardı; daha fazla yere ihtiyaçları olduğu belliydi, yayılmış büyük dalları komşularının dallarına dolanmıştı.

Hemen yanlarında da üzgün görünen genç ağaçlardan oluşan küçük bir grup duruyordu. Boylarının geri kalanının nerede olduğunu merak ediyor gibiydiler. Çok azlardı, belki beş ya da altı tane; hiçbirinin boyu çok uzun değildi. Alan onları uzun bacaklı örümceğe tarif etti.

"Ah, bunlar Dişbudak'ın bulup getirdiği genç kara-
ağaçlar olmalı," dedi çocuğun kulağındaki küçük ses.

Demek bu yüzden üzgün görünüyorlardı. *Onların*
ne oy verecekleri konusunda pek şüphe yoktu.

En sonda da Gümüş Huşlar vardı. Onlar konusun-
da da şüphe yoktu.

Alan omzunda oturan küçük arkadaşına bakmak
için başını çevirdi.

Endişeyle, "Sonuç ne Uzunbacak?" diye sordu.

"Herkes düşündüğümüz gibi oy verirse bizim için
yedi oy, bize karşı yedi oy çıkacak," diye cevap ver-
di uzun bacaklı turna sineği neşeyle. Matematiği de
iyiydi galiba. "Bu da geldikleri yere geri dönmeleri
demek. Tekrar Büyük Uyku başlayacak ve her şey yo-
luna girecek."

"Nasıl her şeyi bilebiliyorsun Uzunbacak?"

"Çünkü bu işler başladığından beri ağaçların ko-
nuşmasından başka bir şey dinlemedim. Bir şeyi bir
kez duydum mu bir daha unutmam."

Alan okula giderken de uzun bacaklı örümceği
omuzunda taşımanın ne kadar yararlı olacağını dü-
şündü.

"Bütün bunlar bittiğinde," dedi, "burada, tavan
arasında benimle birlikte yaşar mısın? Benimle okula
da gelirsin."

“Dur,” dedi uzun bacaklı turna sineği. “Büyük Saat gelmek üzere.” Bir an sustu; belli ki dinliyordu. “Evet. Şimdi bizi nelerin beklediğini göreceğiz. Geniş Meşe toplantıyı başlatıyor.”

Dinleme Cihazı

"Şimdi çok zor bir şey yapmayı deneyeceğim," dedi uzun bacaklı turna sineği, uzaktan gelen, kuru sesiyle. "Aslında bunun yapılabileceğinden de emin değilim ama neden olmasın? Bütün kanallarımı aynı anda hem duymaya hem de aktarmaya ayarlayacağım. Böylece ben bir şey söylemeden dışarıda olanları duyabilirsin. Ben zaten bir şey söyleyemeyeceğim."

"Ağaçların kendi seslerini mi duyacağım yani?"

"Evet. Ben sadece bir radyoymuşum gibi. İşe yararsa tabii. Bu iş biraz karmaşık, o yüzden şimdi susacağım ve her şey bitene kadar beni duyamayacaksınız. İyi şanslar."

"Peki ama niye aynı anda konuşamıyorsun? Senin burada olmanı istiyorum."

Buna cevap gelmedi, sadece yükselip alçalan bir uğultu duyuldu.

Alan, uzun bacaklı örümceği göz ucuyla görebiliyordu. Böceğin bütün parçalarının sırayla kıpırdanıp titreşmesini izledi. Ne kadar şaşırtıcı ve olağanüstü bir vücudu vardı!

“Beni duyabiliyor musun?” dedi Alan.

Yalnız kalmak hoşuna gitmiyordu. Ama hâlâ cevap yoktu.

Uzun bacaklı turna sineği bir an havalandı, sonra tekrar kondu ve uğultu durdu. Sessizlik olmuştu, sonra çok cılız bir ses duyuldu. Bu uzun bacaklı örümceğin sesi değildi.

“Büyük Saat gelecek,” dedi. “Soru sormak, dalga geçmek, boş boş dolaşmak yok.”

Alan daha iyi duymak için başını omzuna doğru eğdi, ama kimin sesini dinlediğini zaten çok iyi biliyordu.

“Bay Dişbudak soruyu soracak,” dedi Geniş Meşe. “Sonra her ağaç türü söyleyeceklerini söyleyip oyunu verecek.”

Bay Dişbudak’ın uğursuz sesi duyuldu: “Bu basit bir mesele, bu üzücü bir mesele, bu açık bir mesele. Yaşlı Dost Karaağaç’ın ölümü için insan ırkını cezalandırmalı mıyız?”

Bir süre sadece hışırtılar duyulduğundan Alan hemen sonra söylenen sözcükleri kaçırdı. Ses geri geldiğinde o kadar yüksek ve netti ki, Alan kulağını âni bir hareketle omzundan uzaklaştırdı. Anlaşılan uzun bacaklı turna sineği sesi açmıştı.

"Dişbudaklar aynı fikirde," dedi Bay Dişbudak.
"Evet diyoruz!"

Alan, Dişbudak'ı görmek için doğudaki pencereye gitti. Sırada alıçlar vardı.

"Saat ikiyi vuruyor," dedi Meşe.

"Biz mağrur alıçlar..." diye başladı bir ses.

"Aynı fikirdeyiz..." diye ekledi diğeri.

"Ve oyumuz..." dedi üçüncü.

"Tabii ki..." diye devam etti dördüncü.

"Evet!" diye bağırdı beşinci.

"Saat üçü vuruyor," dedi Meşe.

Sırada porsuklar ve serviler vardı. Alan'ın kulağına gelen ses Kutsal Porsuk'un kederli sesiydi.

"Bu ciddi meseleyi dikkatle değerlendirdik," dedi.
"Şiddetten hoşlanmıyoruz. Barış ve kardeşlik yollarını arıyoruz. Ama bu olayda bir ders verilmesi gerektiğine ikna olduk. Ben şahsen insan türünden bir oğlanın kaba hakaretlerine maruz kaldım ve ona doğru yolu göstermek için kendi yolumu değiştirdiğimde bana te-

şekkür bile etmedi. Kutsal porsuklar ve ince serviler aynı fikirde ve oyumuz evet."

"Hayır," diye bağırdı başka bir ses.

Alan konuşanın kim olduğunu görmek için porsukları ve servileri taradı. En sonra, tek başına duran Lord Sedir'i gördü.

Kutsal Porsuk sözünün kesilmesine çok kızmıştı.

"Lord Sedir'e saygısızlık etmek istemem ama," dedi soğuk bir sesle, "bu konuyu değerlendirdiğimizde sessiz kalmayı tercih etti. Porsuklar ve serviler bir karara vardı. Lord Sedir hiçbir şey söylemedi, şimdi de konuşmaya hakkı yok. Bizim oyumuz evet."

"Porsuk haklı," dedi Bay Dişbudak soğuk sesiyle.

Meşe sertçe, "Saatin üçüncüsü dışında kimse konuşmasın," dedi.

"Bizim oyumuz evet," diye tekrarladı Kutsal Porsuk.

Lord Sedir, "Hayır," diye bağırdı yeniden.

Porsuk, "En azından nedenini anlatmalısın," dedi ama Lord Sedir hiçbir şey söylemedi.

"Saatin üçüncüsü boş oy veriyor," diye hüküm verdi Meşe.

Alan, Kutsal Porsuk'un öfkeyle zıpladığını görebiliyordu ama hüküm verilmişti, sıra sonrakilerdeydi.

"Saat dördü vuruyor," dedi Meşe.

"Biz ıhlamurlar ve kuş üvezleri insanoğluna zarar

vermek istemiyoruz. Hepimiz aynı fikirdeyiz, oyumuz *hayır.*"

İkiye bir, diye düşündü Alan. Porsuklar da aradan çekilmişti.

Sonraki pencereye giderken Meşe'nin beş numara dediğini duydu.

Bunlar, sözcüklerini büyük bir elma ağacının yaptığı meyve ağaçlarıydı.

"Biz elmalar, armutlar, erikler, şeftaliler, kirazlar, kayısılar, mürdümerikleri ve ayvalar aynı fikirdeyiz. Oyumuz *hayır.*"

"Benim de," dedi başka bir ses.

"Özür dilerim İncir," dedi elma. "Biz elmalar, armutlar, erikler, kirazlar, kayısılar, mürdümerikleri, ayvalar ve İncir aynı fikirdeyiz. *Hayır.*"

"Şimdi de bizi unuttun," dedi sulu, hafif bir ses.

"Ah. Biz elmalar, armutlar, erikler, şeftaliler, kirazlar, kayısılar, mürdümerikleri, ayvalar ve İncir aynı fikirdeyiz. Oyumuz *hayır.*"

"Saat altıyı vuruyor," dedi Meşe.

Sıra Fısıldayan Kayın'daydı.

"Hepimiz yakında uykuya dalacağımızı söyleyen esintiyi duyduk," diye söze başladı Kayın mırıltılı, hışırtılı sesiyle, "ve biz kayınlar olarak burayı barış için-

de terk etmemiz gerektiğini düşünüyöruz. Bu yüzden oyumuz *hayır*."

Kazanıyoruz, diye geçirdi aklından Alan. Hayırlar üçe iki öndeydi.

"Saat yediyi vuruyor," dedi Geniş Meşe.

Sonraki ses "Karara varmakta zorlandık," dedi. Sör Akçaağaç'tı bu. "Ama Kayın'ın söylediklerinin ışığında, bizim aynı fikirde olmadığımızı, haliyle birçok fikrimiz olduğunu, şimdiye kadar konuşan herkesin haklı olduğunu ama bizce Kayın'ın, nasıl desem, *en haklı* olduğunu söyleyebilirim sanırım. Akçaağaçlar ve çınarlar olarak, her şeyi düşünüp, tartıp, meseleye her açıdan bakıp *hayır* diyoruz."

Meşe'nin sesi duyuldu: "Saat sekizi vuruyor."

Sıra kabuklu yemişlerdeydi. Kestaneler, cevizler, fındıklar ve bademler. Sözcüleri, konuşmayı pek sevmeyen kocaman, yaşlı bir atkestanesydi.

"Kabuklu yemişler *hayır* diyor," dedi.

Beşe iki olmuştu, ama Alan sonraki pencereden baktığında çamları, onların yanında da söğütleri görebiliyordu.

"Saat dokuzu vuruyor."

Sözcüleri muazzam sekoyaydı. Amerikan aksanıyla konuşuyordu.

"Biz feci kalabalığız, çok büyüğüz, en büyükleri

de benim ve bence bizim iki ya da üç oyumuz olmalı, bir değil. Çamlar, köknarlar, ladinler ve karaçamllar var burada, kendimi saymadım bile. İnsanlar en çok bizimle uğraşiyor. O yüzden biz diyoruz ki, bu küçük evi yıkıp çıra yapalım, içindeki küçük insanları da çıkarıp *kazıklara bağlayıp düz sıra halinde toprağa dikelim*, bakalım bu hoşlarına gidecek mi? Biz evet diyoruz.”

“Saat onu vuruyor,” dedi Meşe.

Alan söğütler konusunda da haklı çıkmıştı. Boyun başında büyük bir aksöğüt vardı; sanki ayakta durmuyordu da yere uzanmış gibiydi, gövdesinin büyük bir kısmı korkunç bir yılan gibi yere serilmişti. Arkasında farklı biçimlerde ve boyutlarda söğütler vardı, onların arkasında da uzaktaki bir şeye bakıyorlarmış gibi görünen kavaklar.

Sözcüleri, yükselip alçalan bir sesle yavaş yavaş, “Biz söğütler,” diye konuşmaya başladı, “insanların yaptıklarını da ağaç boylarını da pek umursamayız. Ama şehirlerin atıkları, çiftliklerin pislikleri yüzünden bu topraklardaki suların tadı kaçtı ve bu durumdan hiç memnun değiliz. Bay Dişbudak’la uğuldayan dikenler bu pervasız insanlara bir ders vermek istiyorlarsa buyursunlar. Biz evet diyoruz.”

Böylece Hayır’lar beşe dört öndeydi. Daha mür-

verler, meşeler, karaağaçlar ve huşlar oy verecekti. Alan tedirginlikle parmak hesabı yaptı. Meşe hayır diyecekti tabii, ama karaağaçlar ve huşlar kesinlikle evet oyu vereceklerdi. Bu durumda altıya altı eşitlik olacaktı. Her şey Bodur Mürver'e bağlıydı, o da bunu biliyordu.

"Saat on biri vuruyor," dedi Meşe.

Bodur Mürver konuşmaya başlamadan önce kabarıp doğruldu. Her zamanki gibi, zaten konuşuyormuş havalarında, sözün ortasından başladı.

"... böyle bir durumda ne yapmalı?" Sesi nefes nefese, Alan'ın kulağında titreşiyordu. "Biz mürverler meşeler gibi büyük, kayınlar gibi uzun değiliz. Porsuklar kadar uzun yaşamayız, dikenler gibi çit yapmak için ya da çamlar gibi tomruk olalım diye kesilmeyiz ama hepiniz bilirsiniz, bizim de kendimize göre bir değerimiz var. Hızlıyız, zekiyiz, yer olsa da olmasa da yayılırız, çiçeklerimizden şampanya, meyvelerimizden şarap yapılır, odunumuz esnek, yapraklarımız parlaktır. Romalılardan beri bu topraklardayız, adımız da..."

"Çok konuşkansın Bodur Mürver. Çabuk ol, seçimi ni yap." Meşe'nin sesiydi bu.

Alan bunun bir hata olduğunu hemen fark etti. Bodur Mürver'in zamanı gelmişti; Büyük Saat'te sahne

onundu şimdi. Ama şimdi, herkesin ortasında Geniş Meşe'den fırça yemişti.

Bir süre konuşmadı. Konuşmaya başladığındaysa tamamen farklı bir üslup benimsemişti.

"Çabuk ol, diyor Meşe! Hiç kimse Geniş Meşe'ye acele etmesini söylemiyor, değil mi? Kimse Geniş Meşe'ye ne yapması gerektiğini söylemiyor. Ama hepimiz Geniş Meşe'nin ne oy vereceğini biliyoruz, değil mi? Karaağaçların ve huşların ne oy vereceklerini de biliyoruz. Demek ki küçük Bodur Mürver'in oyu belirleyecek sonucu, değil mi? Küçük Bodur Mürver, diğer mürver dostlarıyla aynı fikirde," –bu sırada arkasında duran mürver kalabalığı heyecanla başını salladı– "ve işte şimdi alıçlara *ileri* diyor. Bodur Mürver *evet* diyor."

Alıçlar bağırarak onayladıklarını belli ettiler. Omzunda oturan olağanüstü küçük radyo aktarmasa bile Alan seslerini duyabilirdi. Ama şimdi görünüşe göre, ne uzun bacaklı turna sineği ne Meşe ne de bir başkası evi kurtarabilirdi.

"Didişme yok, gürültü patırtı yok," diye bağırды Meşe. "Saat on ikiyi vuruyor ve Meşe *hayır* diyor."

Sırada küçük, üzgün karaağaç fidanları vardı. Başta hiçbiri konuşmak istemiyormuş gibiydi; Alan sonunda bir tanesinin arkadaşları tarafından öne itildiğini gördü.

“Hiçbirimiz çok uzun yaşamayacağız,” dedi içler acısı bir ses, “anne babalarımızı, büyükannelemizi ve büyükbabalarımızı, ağaç boyumuzun büyüklerini özlüyoruz. Bay Dişbudak’ın bize söylediğine göre, eğer insanların cezalandırılması için oy kullanırsak işler değişecekmiş. Biz de bu yüzden evet diyoruz.”

En son sıra Gümüş Huşlar’a geldi. Pırıl pırıl beyaz gövdeleri, sayısız küçük yapraklarıyla ne kadar güzeldiler! Alan huşların arasında şapkalı mantarların minik kırmızı beyaz şapkalarını fark etti.

“Orman perileri için EVET,”

diye şarkısına başladı Gümüş Huş.

“Eski zamanlar için EVET,

Pagan günler için EVET,

Mucizelere, mantarlara, sihre EVET!”

Bundan sonra olanlar çok şaşırtıcıydı. Alıçlar yüksek sesle uğuldamaya başladı, Meşe düzeni sağlamak için bağıırıyordu. Bir sürü ses Alan’ın duyamadığı bir şeyler söylemeye başladı. Biri gelmişti. Ama kim? Gümüş Huş öfkeyle haykırıyordu. Uzun bacaklı örümce-

ğın kanallarından hışırtılar ve çıtırtılar duyuluyordu; bir kere de gürültülü bir patlama sesi geldi.

Alan sonunda karışıklığın nedenini görebiliyordu. Coşkulu huşların ve üzgün karaağaç fidanlarının arasında, uzakta, çok uzun boylu ya da çok geniş olmayan ama en koyu, en parlak yeşil yapraklara sahip bir ağaç belirmişti. Dik durmakta çok zorlanıyor gibiydi, tehlikeli bir biçimde sağa sola sallanıyordu. Birkaç adımda bir kendi köklerine takılıp düşecek gibi oluyordu.

“Bu Yalnız Kızılağaç!” diye bağırdı Alan.

Uzun bacaklı turna sineği sistemindeki sorunları çözebilmişti. Meşe'nin boğuk sesi net olarak duyuluyordu.

“Büyük Saat son vuruşunu *tamamlamadı*. Kızılağaç konuşmalı!”

Sonra Bay Dişbudak'a ait olduğundan kimsenin şüphe edemeyeceği ses duyuldu: “Kızılağaç çok geç kaldı, oylama bitti, zarlar atıldı, yıkım başlayacak!”

Alıçlar daha da yüksek sesle uğuldadılar, Meşe sessizliği sağlamak için bağırdı, Dişbudak hâlâ konuşuyordu, Koca Kızıl Amerikan aksarıyla bir şeyler söylemeye çalışıyordu. Ama uzun bacaklı turna sineği yine bir sorun yaşıyordu. Tekrar çıtırtılar ve hışırtılar, bir de gürültülü patlama sesi duyuldu.

Bir anlık sessizlikten sonra mırıltılar gelmeye başladı ve Alan, uzun bacaklı örümceğin vücudunun, kanatlarının, antenlerinin önceki gibi titreştiğini gördü. Mırıltı yükselip alçalıyordu; böcek bir an Alan'ın omzundan havalandı ve uzun bacaklı turna sineği geri döndü.

"Orada mısın Uzunbacak?" diye sordu çocuk.

"Buradayım." Cılız ses, öncekinden de ufak ve uzak geliyordu.

"Sana ne oldu? Sesini zar zor duyabiliyorum."

"Yorulдум."

"Ha, ondan mı? Sorun yok demek ki."

"Çok yorulдум."

Küçük sesteki bir şey Alan'ı endişelendirmişti.

"Hasta değilsin, değil mi?"

"Sanırım... ben... bünyemi... biraz... tükettim," diye fısıldadı uzun bacaklı turna sineği.

"Dinlen o zaman. Bir yere uzan. İyileşeceksin."

"Beni... sessiz... bir yere... yatır... Uçamayacağım..."

"Tabii yatırırım, Uzunbacak. Merak etme, birazdan toparlanırsın."

"Ne dedin?"

"Birazdan toparlanırsın."

"Seni duyamıyorum... Bir şey mi dedin?"

Alan kızılağaçları ve oylamayı unutmuştu. Küçük arkadaşı hastaydı.

Başparmağı ve işaret parmağının arasında, olabildiğince nazik, omzundan aldı onu. Ama yeteri kadar nazik değildi.

"Ah!" dedi küçük ses. Zarif kanatları canlandı ve uzun bacaklı turna sineği son defa uçtu. Alan'ın parmaklarının arasından havalanıp kısa bir mesafe gittikten sonra dengesini kaybetti, kanatları durdu ve yavaş yavaş, tüy gibi, dönerek yere indi.

Alan önce nereye düştüğünü göremedi. Uzun bacaklı örümceği bulduğunda gözleri doldu. Sirtüstü yatıyordu; bacakları havada, sanki katlanmış gibilerdi.

Çocuk onu yerden kaldırmak için tekrar parmaklarını kullanıp da canını yakmayı göze alamadı. Masasından bir kâğıt parçası aldı, eğilip dikkatle böceğin vücudunun altına yerleştirdi. Bunu yaparken cılız sesini duydu.

"Burada mısın Alan?" diye sordu zor duyulur bir sesle.

"Buradayım," diye bağırdı Alan.

"Değil misin? Ah, neyse. Gitmiş. O gitmiş, ben de gidiyorum, her şey gidiyor."

Ses gittikçe alçalarak sonsuz bir boşlukta yok oldu. Alan ellerinin ve dizlerinin üstünde durmuş, ku-

lağını uzun bacaklı örümceğe yaklaştırabildiği kadar yaklaştırmıştı.

“Çok fazla güç... çok fazla devre... yandı... artık duyamıyorum... peki bu ne? Ahh! Müzik... bu müzik... müzik... bu müzik...”

Ses artık duyulmuyordu; uzun bacaklı örümceğin vücudu seğirdi ve hareketsiz kaldı.

Alan hüngür hüngür ağlamak istiyordu ama ağlamayacaktı. Hayır, ağlamayacaktı. Bunlar hep Dişbudak'ın suçuydu. Bunların hepsinin sorumlusu Bay Dişbudak'tı. Eh, Alan ona gününü gösterecekti.

Gözyaşlarına direndi ve koşarak odadan çıkıp merdivenlere yöneldi.

Saldırı

Alan evden dışarı fırlarken ne yapacağı konusunda en ufak bir fikri yoktu. Belki de Bay Dişbudak'a yumruklarıyla saldırmalıydı.

Geniş Meşe, Bay Dişbudak, Gümüş Huş ve devasa sekoya bir halka oluşturmuş, hararetli bir tartışmaya dalmışlardı. Alan göz ucuyla, Gümüş Huş'un hemen arkasındaki alıç sürüsünün öfkeyle vızıldadığını seçebildi.

Meşe'nin yanına varmak için Alan'ın sekoyanın altından geçmesi gerekiyordu. Bu o kadar da tehlikeli değildi: Koca Kızıl'ın en alçak dalları bile çocuğun başının çok yukarısındaydı.

Alan koşarak geçerken Koca Kızıl, "Bu ne?" diye bağırdı.

"Jack benimle birlikte," dedi Meşe sertçe.

Çocuk Meşe'nin yanına doğru koştu.

"İstersen tırmanabilirsin," dedi Meşe.

Çocuk "Burada duracağım," dedi ve bir elini Meşe'nin budaklı gövdesine dayadı.

Koca Kızıl, "Büyük Saat'te bir çocuk var!" diye bağırdı. "Evine gönderin onu!"

Sekoyanın sözleri açıklıkta yankılandı; diğer boy-lar da söylediklerini tekrarladı.

"Ama benim evim *burası*," dedi Alan en yüksek sesiyle bağırarak. "Ben burada yaşıyorum. Deminden beri evimi yıkmak için plan yapmanızı dinliyorum; hem de karaağaçlar yok olduğu için, ama bu doğru değil çünkü insanlar da karaağaçlar için üzülüyor. Karaağaçlara bunu yapan bir böcek, insanlar değil. Bir böcek onları hasta etti; insanlar kurtarmaya çalıştı. Bunları biliyorum çünkü okulda anlattılar. Karaağaçları hastalıktan kurtulmak için kestiler, sevmedikleri için değil. Şimdi uzun bacaklı turna sineği de öldü. Hem evi yıkarsanız annemle Emily'ye ne olacak? Bu hiç adil değil, karaağaçlarla da alakası yok. Bunlar sadece Bay Dişbudak salıncaktan ve evden nefret ettiği için oluyor: Her şeyin sorumlusu o."

Alan aklından geçen her şeyi söylemek için aceleyle konuşurken diğer ağaçlar yerlerinden ayrılmış,

onlara yaklaşmışlardı. Büyük Saat yavaş yavaş kayboldu; onun yerine her türden ağacın oluşturduğu sık bir orman ortaya çıktı. Ormanın ortasında, küçük evin durduğu küçük açıklıkta küçük bir çocuk, az sayıda heybetli ağacın oluşturduğu küçük bir dinleyici topluluğuna konuşuyordu.

Alan'ın sözlerini sadece Meşe, Dişbudak, Huş ve Sekoya duyabiliyordu. Ama uzun bacaklı örümceği de etkileyen uğuldayan esinti, en uzaktaki ağaçlar bile çocuğun ne söylediğini duyana kadar taşıyordu bu sözleri. Oysa uzun bacaklı turna sineği şu konuşmaları duysa pek etkilenmezdi:

Her şeyin kıyısında duran, ne bir şey duyabilen ne de görebilen küçük bir erik ağacı, "Neler oluyor?" diye sordu.

"Karaağaçları Koca bacaklı örümcek öldürmüş, asıl suçlu da Bay Dişbudak'mış," dedi yakınlardaki bir kayısı.

"Ha," dedi küçük erik, bu her şeyi açıklıyormuş gibi.

Sonunda Yalnız Kızılağaç da, yavaş yavaş aksarak geldiği açıklığa ulaştı. Geniş Meşe kenara çekilip ona yer açtı.

"Büyük Saat'e hoş geldin Kızılağaç," dedi. "Geldiğin için şanslıyız."

"Biraz geciktiğimi biliyorum," dedi Kızılağaç ken-

dinden memnun, "eğer bu genç adamla tanışmasaydım nehrin kıyısından asla ayrılmazdım. Kızılağaçlar entrikayı, Saat'leri ve konuşmayı pek sevmez. Doğrusu eğer dallarım daha iyi kürek görevi görselerdi burada olmazdım. Ama madem geldim, benim de oy vermeye herkes kadar hakkım olduğu çok açık. Kızılağaçlar meşelerden ve dişbudaklardan daha eskidir. Bu topraklardaki geçmişimiz karaağaçlar kadar köklüdür. Bazılarınız biliyordur, Huş ve ben kuzeniz. Aynı boydanız, Huş ve ben, bu yüzden Saat'in on dördünde bir oyu paylaşıyoruz. Değil mi Huş?"

*"Geç ya da erken, haksız ya da haklı,
Şimdi söylenecek tek şarkı Huş'un şarkısı.
Hangimiz daha yaşlıyız, sen mi ben mi,
Hangisi daha eski, gök mü yer mi?
Kızılağaç'ın söyleyecekleri varsa dinleriz,
Ama sessiz kalırsa nasıl oy verecek ki?"*

Daha önce olduğu gibi, Huş konuşmaya başladığında bütün ağaçlar sustu, topluluğun üstüne miskin, dalgın bir hava çöktü. Alan, Huş'un söylediklerini anlamaya çalışıyordu. Kızılağaç tabii ki sessiz kalmayacaktı. Tabii ki evi kurtarmak için oy verecekti. Ama çocuk Yalnız Kızılağaç'a baktığında, korkunç şapkalı man-

tarların arkasından yaklaşıp kötü çemberlerini oluşturduklarını gördü.

"Sinsi Huş!" diye kükredi Meşe. "Düzenbaz adamlarını geri çek!"

Ama Gümüş Huş yumuşak bir kahkaha atıp zafer dansına başladı.

"İşte bu," dedi Bay Dişbudak. "Hadi Sekoya, çatıyı yerinden sök."

Ama herkesi hayrete düşüren bir şey oldu; olaylar bu yönde ilerlemedi. Çünkü konuşma sırası Yalnız Kızılağaç'taydı.

"Diyordum ki," diye devam etti sözüne, sanki hiçbir şey olmamış gibi. "Bizler de karaağaçlar kadar, huşlar kadar yaşlıyız ve sevgili kuzenimin unuttuğu bir şey var: Bu hokkabazlıkları benim gibilere sökmez. Söyleyeceklerim varsa dinleyeceğini söyledi. O zaman dinleyin hepiniz. Bir ev, ister tuğladan yapılmış bir bina, ister dallardan yapılmış bir yuva, toprağa kazılmış bir kovuk ya da benimki gibi nehrin kıyısında bir çukur olsun, herkes için kutsal olmalıdır. İnsanların hadlerini aştığı doğru. Suları zehirliyorlar diyor söğütler, havayı da zehirliyorlar yapraklarıma göre. Çok fazla kesiyorlar, temizliyorlar, buduyorlar. Belki de onlara bir ders vermek lazım. Ama evleri yok etmek bunun doğru yolu değil, benim oyum *hayır!*"

Meşe, "Büyük Saat geldi," diye bildirdi kesin olarak. "Altı Hayır, altı Evet ve iki boş." "Boş" sözcüğünü öyle vurguladı ki, sanki bu konuda söylenebilecek başka bir şey kalmamıştı.

Bunun üstüne alkışlar ve yuhalamalar duyuldu ama kimse sonuca karşı çıkmadı, Gümüş Huş ve Bay Dişbudak bile. Hatta Alan, Bay Dişbudak'ın artık açıklığın kenarındaki yerinde durmadığını fark etti.

Ağaçların çoğunluğu Kızılağaç'ın söylediklerine hak veriyor gibiydi; bir çoğu geldikleri yere dönmeye başlamıştı. Alan, Kızılağaç'ın yanına gidip teşekkür etti.

"Önemli değil," dedi Kızılağaç. "Sayende hayatımın en güzel yolculuğunu yaptım –aslında bunun hayatımda yaptığım tek yolculuk olduğunu belirtmeliyim. Gelip beni ziyaret etmeyi unutma. Şimdi gitmem gerek. Nehirden çok uzun süre uzak kaldım."

Kızılağaç sarsak yürüyüşüne başladı. Alan evini çevreleyen yamaçların yalnız başlarına ya da gruplar halinde evlerine dönen ağaçlarla dolu olduğunu gördü.

"İşte bu kadar, Jack," dedi Geniş Meşe. "Yola çıkma zamanı. Kulübeni mahvetmelerini önleyebildiğimiz için şanslıyız."

Ancak tam o sırada evin arka tarafından büyük bir gürültü geldi.

Alan koşarak binanın köşesini döndüğü sırada bir grup kızgın alıçla karşı karşıya kaldı. Onların arkasında daha çok sayıda, daha uzun boylu dikenler vardı. En arkada da, evin yanında her zamanki yerinde duran Bay Dişbudak. Onun yanında Gümüş Huş duruyordu.

“Çocuğu yakalayın!” diye bağırdı Bay Dişbudak.

Ama Bay Dişbudak'ın emir vermesine gerek yoktu çünkü Alan zaten yakalanmıştı. İki alıç etrafını sarmıştı. Alan kaçıışı olmayan dikenli dalların arasında kalmıştı.

Duyduğu gürültü, dikenlerin eve saldırısının ilk kurbanları olan bir yağmur oluğu parçası ve birkaç ki-remitten çıkmıştı. Arkalarında Koca Kızıl duruyordu. Ağaç, tepesini hafifçe evin üzerine eğmiş, alçaktaki dallarıyla eve uzanıyordu.

“Çok alçak bu yahu,” diye homurdandı. Tepesini geriye doğru atıp hızla öne getirmeye çalıştı ama dalları ancak bacanın birkaç metre yukarisına yetişiyordu.

Bay Dişbudak, alıçlara sabırsızca “Hadi ama,” dedi. “Fazla zamanımız yok. Evi yıkıp Büyük Uyku başlamadan çitlerinize ve çalılıklarınıza dönün.”

Ne Bay Dişbudak ne de Gümüş Huş saldırıya katıldı ama ikisi de alıçlara yıkım işini gerçekleştirmeleri için baskı yapıyordu. Alan gürültülü bir şangırtı duyun-

ca mutfak pencerelerinden birinin kırıldığını anladı. Çatıdan birkaç kiremit daha düştü.

Geniş Meşe evin köşesinden göründü; çok kızgındı.

“Sizi yere sererim, boyunlarınızı kırıp sopa yaparım sizden!” diye bağırdı.

Meşe’yi gören dikenler evden uzaklaşıp kaçıştı. Koca Kızıl çatıya ulaşma çabasında olabildiğince geriye eğilmişti ki, Meşe bir dalını uzatıp Koca Kızıl’ın gövdesine bütün gücüyle vurdu ve ağacı devirdi. Koca Kızıl’ın kökleri çaresizce felaketi önlemek için debelen-di ama muazzam gövdesi hâlâ çok tehlikeli bir açıda duruyordu.

“Aaaah!” diye bağırdı Koca Kızıl.

Gövdesini tekrar doğrultamadı. Kökleri gittikçe hızlanarak altına inmeye çalıştı; Alan evden uzaklaşmasını izledi. Meşe, dikkatini Bay Dişbudak ve Gümüş Huş’a verdi.

“Kanunları yapmak düşmez sana,”

diye şarkısına başladı Huş,

“Seninkilerden çok daha eski kanunlar var or-tada.”

Meşe, "Kanunları Saat yapar," dedi, "sen de onlara karşı geldin. Çabuk evine git, kendi iyiliğin için."

Bay Dişbudak ürpertici kahkahasını attı.

"Ben evimdeyim, Geniş Meşe; yaşadığı yerden uzakta olan sensin. Alıçlara gelince, onlar da çitlerde yaşıyor, hemen şuracıkta. Büyük Uyku'ya yakalanacak olan sensin Kalın Kafalı Meşe. Köklerin toprağı kazmaya çalışacak ama kış geldiğinde kuruyacak ve dalların bir bir kırılacak. Baharda, Huş, dikenler ve ben yeniden yeşerdiğimizde senin yavaş yavaş çürümeni izleyeceğiz."

Geniş Meşe bu tatsız sonu düşünürken bir an sessiz kaldı. Alan Büyük Uyku'nun ne zaman başlayacağını merak ediyordu. Diğer ağaçlar evlerine dönmüşlerdi. Alıçların bile çoğu sessizce ayaklarını sürüyerek bahçenin sonundaki çitlerdeki ve çalılıklardaki yerlerine gidiyorlardı. Koca Kızıl, ilerdeki büyük çayırdaki devasa gövdesini tehlikeli biçimde ileri geri sallayarak bir o tarafa bir bu tarafa koşuyordu. Alan izlerken, ağaç sonunda dengesini sağlamayı başardı ve tepesi çıkmaya başladı.

Şimdi evin yanında sadece Bay Dişbudak, Gümüş Huş, Geniş Meşe ve Alan'ı yakalayanlar da dahil, birkaç alıç vardı.

Gümüş Huş konuşmaya başladı.

*"Uyku yaklaşıyor ama benim korkum yok,
Çünkü evim yakında ve benim hızım çok.
Geniş Meşe, sana ve dostlarına,
Bir ayrılık hediyesi bırakıyorum buraya."*

Bunu söyledikten sonra binlerce yaprağını salladı ve hızla köşeyi dönüp evin arkasında gözden kayboldu.

Alan iki alıcın pençesinden kurtulmak için debelendi ama sıkı tutuyorlardı. Gümüş Huş'un ayrılık hediyesinin ne olduğunu hemen anlamıştı ama belli ki, Geniş Meşe farkında değildi.

Meşe ağır ağır Dişbudak'ın durduğu yere giderken, az önce Gümüş Huş'un gözden kaybolduğu köşeden uygun adım yürüyerek sessizce gelen bir grup şapkalı mantarın farkına varmadı.

"Sen de benimle geleceksin Sevimsiz Dişbudak," diye homurdandı Meşe.

Büyük dalları yoluna çıkan dikenlere vurdu ve Bay Dişbudak'a doğru uzandı. Bay Dişbudak'ın dalları Geniş Meşe'nin hamlesini durdurmak için ortaya çıktı ama bunlar da kenara itildi. Meşe yaklaştığında bir çatırtı duyuldu ve ağacın Bay Dişbudak'ın sahip olduğu her şeyden daha uzun olan dalları Dişbudak'ın gövdesini sarıp onu yerden kaldırmaya başladı.

Alan, "Şapkalı mantarlara dikkat et Geniş Meşe," diye bağırdı.

Meşe söylediklerini duymadı bile, ama şapkalı mantarlar duydular. Golcünün sesini tanımışlardı. Onlardan iki kere kaçabilmişti ama işte yine buradaydı ve bu sefer kaçamayacaktı. Geniş Meşe'yi bırakıp çocuğa doğru yürümeye başladılar.

Sonuçta, Meşe Bay Dişbudak'ı yerinden sökemedi. Dişbudak'ın kökleri çoktan tutunmuştu; Meşe'nin muhteşem gücü için bile fazlaydı bu.

Meşe, Dişbudak'ı çekerken Büyük Uykunun ilk dalgasının üzerinden geçtiğini hissetti. İstemedi de olsa Dişbudak'ı bırakıp yavaşça arkasını döndü. Artık aklında tek bir şey vardı: Evine dönebilmek.

"Uyuklamayacağım, içim geçmeyecek," diye mırıldandı kendi kendine. "Uyanık kalmalıyım."

Bu yüzden şapkalı mantarların Alan'ın etrafını sardığını görmedi. İki alıcın çocuğu bırakıp sallana sallana çitteki yerlerine döndüklerini görmedi. Çocuğun boş yere, etrafını saran şapkalı mantar sihrinde dönüp durduğunu ve sonunda, mantarların ortasında yere yığıldığını da görmedi.

Sonsöz

Ağaç Zamanı bittiğinde gece geri geldi. Altı saat sonra da gerçek şafak söktü.

Alan'ın annesi uykulu gözlerle mutfak penceresinden dışarı bakarken, "Böyle bir fırtınada nasıl uyanmadım?" diye sordu kendi kendine.

Bahçeye yağmur oluğu parçaları ve kiremitler saçılmıştı. Kırık pencere camı mutfağın yerine dağılmıştı. Dışbudak ağacının dibinde sürgünler ve küçük dallar vardı; ağacın kendisi de eğilmiş gibiydi. Büyük dallarından biri ortadan ikiye ayrılmıştı.

Nasıl bir rüzgâr esmiş ki bunu yapabilmiş! diye düşündü Alan'ın annesi.

Bu sırada birinin dış kapının mandalıyla oynadığını duydu.

Telaşla "Kimsiniz?" diye sordu.

Kapı açıldığında karşısında oğlunu gördü.

Nasıl bir halde olduğunu tahmin edebilirsiniz. Solgun, çamura bulanmış, yara bere içinde, eşofmanı yırtık ve gözlerinde şaşkın bir bakışla duruyordu.

Bunları takip eden yaygarayı da tahmin edebilirsiniz. Havlular, sıcak içecekler, kuru kıyafetler, üst üste giyilen kazaklar ve bir sürü azar.

“Böyle bir gecede dışarı mı çıkılır! Çocuğun hiç akli yok. Ölmemesi mucize.” Annelerin yapacağı gibi, böyle söylenmeye devam etti.

Mevsim yaz olmasına rağmen soba yakılmış, Alan üzerinde battanilerle sallanan sandalyeye, sobanın başına oturtulmuş ve bardak bardak sıcak çay içmek zorunda bırakılmıştı.

Yavaş yavaş gözlerindeki şakın bakış kayboldu ve yanaklarına renk geldi.

“Eh, şimdi biraz daha iyi görünüyorsun. Anlat bakalım, ne işler çevirdin?” diye sordu annesi. Bir kez daha battanilerini düzeltti. Hâlâ tedirgindi çünkü çocuk tek kelime etmemişti. Alan’ın yanında diz çöküp elini tuttu.

“Neler olduğunu anlatmayacak mısın bana?” dedi.

“Dışarı çıkmam gerek,” dedi Alan aniden.

“Ancak yatağına gidersin,” dedi annesi sertçe.
“Dışarıymış!”

“Gidip Geniş Meşe’nin evine varıp varmadığına bakmam gerek.”

Annesi hiçbir şey anlamamıştı. Tıpkı kırmızı beyaz şapkalı mantarlar ve Bay Dişbudak adında biriyle ilgili anlattıklarını anlamadığı gibi.

“Korkunç bir kâbus görmüşsün oğlum.”

Tek açıklaması buydu. Kötü bir kâbus; belli ki uyur-gezerdi. Haline bakılırsa aynı zamanda uyurdövüşür, uyuryüzerdi de. Ama annesi o sırada bunların hiçbirini söylemedi.

Alan rüya görmediğini biliyordu. Bahçedeki yağmur oluşu parçalarından, kiremitlerden biliyordu. Kırık pencereden, dertop edilip mutfağın köşesine atılmış eşofmanının halinden biliyordu. Birdenbire ayağa fırlayıp yukarı koştu. Annesi de peşinden gitti.

Tavan arasına girerken sinirli sinirli, “Burada da kırık bir pencere var,” dedi.

Ama Alan kırık pencereyle ilgilenmiyordu. Karşıdaki pencerenin önünde, ellerinin ve dizlerinin üstüne çökmüştü. Bir süre sonra aradığı şeyi buldu.

“Ne yapıyorsun Alan? Ne var elinde?”

Alan uzun bacaklı örümceğin cansız bedenini avcuna aldı.

“Denememeliydin Uzunbacak,” dedi. “Senin için

çok fazlaydı. Neler söylediklerini neden sen tekrarlamadın ki?"

Yine ağlamak istiyordu.

Annesi doktoru aramaya gitti.

Alan, "Sen dünyadaki en, ama en akıllı böceksin," dedi.

Doktor gelip gitti. İlaçlar yazıldı, istirahat etmesi söylendi. Emily geç uyandı ve evdeki tantana yüzünden meraklandı. Bütün hikâyeyi annesi değil, o dinledi.

"Bu yüzden gidip Geniş Meşe'nin evine dönüp dönmediğine bakmalıyız," diye bitirdi Alan.

"Tabii ki," dedi Emily içtenlikle.

"Ama anneme belli etmeden evden çıkmalıyız."

Neyse ki annesi işlerini kolaylaştırdı. Alan'ı yatağına yatırıp ona göz kulak olması için Emily'yi görevlendirdi ve bisikletine binip eczaneden ilaçları almaya gitti.

Çıkmadan önce "Sakın yataktan çıkmasın Emily," dedi.

"Tamam anne," dedi Emily. Ama parmaklarını arkasında çaprazlamıştı.

Bisiklet gözden kaybolur kaybolmaz çocuklar arka kapıdan çıktılar.

"Bak, burada hâlâ şapkalı mantarlar duruyor," dedi Alan. "Bay Dişbudak'ın gövdesinin Meşe'nin yakaladığı yerden nasıl eğildiğini gördün mü?"

Emily, "Salıncağı tekrar bağlamalıyız," dedi.

"Pek sanmıyorum Em. Bence tamamen söksek daha iyi olur. Her şeyi başlatan aslında salıncaktı."

"Ama bir salıncağımız olmalı!"

"Evet, ama bunun için güzel bir meşe ya da kayın buluruz."

"Tamam o zaman."

Hızlıca çayırı geçip Höyük'ün etrafında dolaşarak Geniş Meşe'nin yaşadığı ormanın kıyısına geldiler.

Oraya varmadan çok önce, yaşlı ağacın evine yaptığı uykulu yolculuğu tamamladığını görebiliyorlardı. Yerinde her zamanki gibi, güçlü ve huzurlu duruyordu; bir esinti yapraklarını hafifçe karıştırıyordu.

"Hadi tırmanalım," dedi Alan.

Emily "Zor görünüyor," dedi.

"Hayır. Çok kolay. Arkasında çatlaklar, boğumlar ve çıkıntılar var."

Gerçekten de vardı.

Ağaçlar Hakkında Kısa Bilgiler

Burada *Ağaç Zamanı*'nda okuduğunuz ağaçlarla ilgili bazı tanımlar bulacaksınız.

Dişbudak: Dişbudak uzun boylu (45 metreye kadar ulaşabilir) ve ince gövdeli (çevresi 6,7 metre kadar büyüyebilir) bir ağaçtır. Kabuğu kül grisidir; genç ağaçlarda pürüzsüzken yaşlılarda girintiler ve çıkıntılar oluşur. Tüysü yapraklarında karşılıklı yedi takım yaprakçık ve tepelerinde duran tek bir yaprakçık vardır. Yaprakların kenarlarında kısa dişler vardır. Dişbudak tohumlarının belirleyici özelliği, salkımlar halinde bulunmalarıdır. Kısa ömürlü bir ağaçtır, 150 yaşına gelebilir.

Kayın: "Ormanın Hanımı" da denen kayın ağacı uzun boylu, düz gövdeli bir ağaçtır. Yaygın, ince dalları vardır. Kökleri çok derine inmez, çoğu za-

man gövdeden ayrılarak çevreye yayıldıkları görülebilir. Yavaş büyüyen, çok büyük bir ağaçtır (boyu 43 metreye, gövdesinin çevresi 8 metreye ulaşır) ama nadiren 200 yaşına kadar yaşar. Kayının düz, metalik gri bir kabuğu vardır. Oval yapraklarının kenarları dalgalıdır, kısa sapları ve sivri uçları vardır. Pürüzsüz yapraklarının üstü parlaktır. Kayın meyveleri küçük, dikenli kılıfların içindedir.

Sedir (Lübnan Sediri): Sedir ağacının iri bir gövdesi vardır. Büyük, yaygın dalları yatay olarak büyür ve masaya benzer, iğneli yapılar oluşturur. Boyu 40 metreye kadar uzayabilir. Kabuğu başlangıçta pürüzsüz ve yeşildir ama yaşlandıkça kahverengi, pullu ve çizgili bir hal alır. Sedir her dem yeşildir. Yumurta biçimindeki kozalakları yeşilken pürüzsüz gibi görünür çünkü pulları sıkıca birbirlerinin üzerini örter. Olgunlaştıkça kahverengiye dönüp ağacın üzerindeyken dağılırlar, bu yüzden ağacın altında, yerde bulunmazlar.

Mürver: Mürver çoğunlukla bir çalıdır ama bazen küçük bir ağaç biçiminde de görülür. Genç gövdelerin kabukları sarımsı kahverengidir ama daha yaşlı ağaçlarındaki grimsi kahverengi, kalın, çizgi çizgi ve mantarsıdır. Mürver haziranda çiçek

açar; ufak, rayihalı, beyaz çiçekler küçük, sulu, mor-siyah meyvelere dönüşür.

Karaağaç: Karaağaçlar son yıllarda Karaağaç hastalığının ciddi tehdidi altındalar. Karaağaç hızlı büyüyen, çok uzun boylu (45 metreye kadar uzayabilir), geniş gövdeli (8 metreye kadar genişleyebilir) bir ağaçtır. Tacı genellikle iki, üç ya da dört kata bölünür. Pürüzlü, gri-kahverengi kabuğu kare şeklinde plakalara ayrılır. Yaprakları oval, kenarları dişli ve uçları sivridir.

Meşe: Boyu 37 metreye, genişliği 9 metreye ulaşabilen büyük, güzel bir ağaçtır. Geniş, sağlam gövdesi ve geniş aralıklarla uzamış çok sayıda daldan oluşan tacıyla ayırt edilebilir. Pürüzlü, gri kabuğunda birçok küçük çatlak ve derin yarıklar vardır. Yaprakları, ortada uzun bir damardan çıkan yuvarlak dilimlere sahiptir; kenarları dişsizdir. Yavaş büyüyen, uzun ömürlü bir ağaç olan meşe 1000 yıldan daha fazla ayakta kalabilir.

Adi Huş: Hiçbir zaman çok büyümeyen (en fazla 26 metreye kadar uzar), ince gövdeli (çevresi 3,7 metreye çıkabilir) bir ağaçtır. Adi huşun zarif, beyaz kabuğu ağaç büyüdükçe şeritler halinde soyulur. Yaşlı ağaçların gövdelerinin üst kısımlarının-

daki siyah kabuklarında kırışıklıklar vardır. Dalları nispeten kısa, ince ve esnektir. Yaprakları üçgen, oval ya da baklava biçimindedir, kenarları dişli, uçları sivridir.

Akçaağaç: Hızlı büyüyen, iri bir ağaç olan akçaağaç 38 metre boya ve ortasında 6,7 metre genişliğe ulaşabilir. Kalın dalları sık yapraklarla örtülüdür. Kabuğu pürüzsüzdür ve morumsu gri renklidir. Yapraklarının uzun, kırmızımsı sapları vardır; beş yuvarlak "parmak"a sahip bir el biçimindedir. Tohumları kanatlıdır; rüzgârda helikopter pervanesi gibi dönerler.

Gülliller: Bunlar genellikle çalı bitkileridir ama küçük bir ağaç boyuna gelebilirler. Alıcın girintili çıkıntılı fışkınlarında kısa dikenler vardır, kabuğu da grimsi yeşildir. Mayıs ayında beyaz çiçekler açar, sonbaharda bu çiçekler kırmızı meyvelere dönüşür. Karaçalının kabuğu siyahtır; dikenli sürgünleri ve koyu yeşil, oval yaprakları vardır. Nisan ayında yıldız biçimli beyaz çiçekler verir. Meyveleri yuvarlak, morumsu siyahtır ve çiçekleri mavimsi beyaz olur.

Porsuk: Sıkça kilise bahçelerinde görülen porsuk kısa gövdeli bir ağaçtır. Dalları ve yaprakları sıktır, yaz

sonunda kırmızı meyvelere benzeyen kozalakları olur. Yaprakları ve tohumları zehirlidir. Gövdesi açık kahverengidir; soyulduğunda altından kırmızımsı bir renk görülür. Yapraklarını oluşturan yassı iğnelerin üstleri parlak, altları soluk yeşildir. Porsuk ağacı çok uzun yıllar, neredeyse 1000 yıl kadar yaşayabilir.